PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 120 (8522)

TRST, četrtek, 24. maja 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TISKOVNA KONFERENCA DE MARTINA NA ZDRUŽENJU TUJIH ČASNIKARJEV

Socialistična stranka je na razpolago za obnovitev levosredinske koalicije

Nova vlada se bo morala odločno spoprijeti z gospodarskim nazadovanjem in inflacijo

RIM, 23. — Tajnik PSI De Martino je imel danes tiskovno konferenco na sedežu Združenja tujih časnikarjev v Rimu, na kateri je obrazložil stališče svoje stranke do najvažnejših notranjih in zunanjih vprašanj. De Martino je večji del svoje konference posvetil notranji politiki, še posebno pa sedanji vladi in pripravljenosti socialistov za obnovitev levosredinske koalicije.

Socialistični tajnik je pripomnil, da je lani februarja krščanska demokracija dala pobudo za krizo leve sredine, da so demokristjani označili levosredinsko koalicijo za «neučinkovito in porazno» in trdili, da je treba sestaviti novo vlado, ki naj bi «popravila škodo, ki jo je napravila leva sredina». Minulo je komaj leto dni, je dejal De Martino, in vsi vidimo, kako so se težave v Italiji nakopičile, položaj zaostril, gospodarsko stanje nazaduje in povzroča nevzdržno inflacijo, ki prinaša največjo škodo ljudskim množicam. Politično ozračje pa se iz dneva v dan slabša in množijo se nasilna dejanja, ter se krepi fašistična napadalnost, kar vse izpodbija trditve, da je navzočnost socialistov v vladi vzrok za vse težave v državi.

Takoj po sestavi sredinske vlade — je nadaljeval De Martino — je PSI opozorila na nevarnost položaja in je že tedaj predlagala novo politično usmeritev. Pred demokristjanskim kongresom pa se ponovno obračamo na stranko relativne večine, naj na svojem kongresu napravi «jasno izbiro». Če bodo demokristjani iskali sodelovanje s socialisti, je poudaril De Martino, «se mi ne bomo izognili naši odgovornosti».

Na nekatera vprašanja časnikarjev je De Martino zavrnil očitek, da se je PSI «sama izločila» iz vladne večine in pojasnil, da socialistom niso ponudili obnovitve leve sredine, temveč samo sodelovanje v petstranski vladi z liberalci. To je bil absurden predlog, upoštevajoč razlike, ki obstajajo med PLI in PSI, je dejal socialistični tajnik.

Nato je De Martino na kratko obrazložil pogoje, ki jih PSI postavlja za obnovitev sodelovanja s krščansko demokracijo, ki temeljijo predvsem na zahtevi po «spremembi politične smeri». Po njegovem mnenju se bodo morali pogovori za obnovitev leve sredine nanašati predvsem na vprašanja obrambe republiških ustanov in na boj proti fašizmu, na gospodarsko politiko, ki bo omogočila pospešitev gospodarstva, in na boj proti inflaciji.

De Martino je nato pojasnil, da bistvo te nove gospodarske politike morajo biti socialne reforme. Dejal je, da so za takšno politiko tudi sindikati na razpolago in da bodo zavrli mnoge svoje zahteve, če bo prihodnja vlada znala ustaviti naraščanje cen in začeti s politiko gospodarskega razvoja. Če pa ne bo mogoče ustaviti inflacije, bodo sindikati, po mnenju De Martina, ponovno zagrizli svoje sindikalne akcije za izboljšanje življenjskih pogojev delavcev.

Glede pojava neofašizma pa je tajnik PSI dejal, da nihče ne misli, da se ta pojav lahko zatre samo s procesi in represijo. Menil je, da je treba najprej zatreti vzroke in izpodkopati temelje fašizmu z napredno demokratično politiko gospodarskega in socialnega razvoja. Fašizem je politično vprašanje, je poudaril De Martino, ki se tiče vseh demokratičnih strank. Zato je treba nujno sestaviti novo vlado, ki bo nadomestila sedanjo, katera je prevečkrat dovolila neofašizmu, da se je vrinil med večino.

De Martino je pripomnil, da so se po genovskem kongresu vse struje v stranki prepričale, da je dobro, da socialisti podprejo od zunaj vlado, ki bo sprejela zahteve socialistične stranke. Pri tem pa je pojasnil, da sedaj ne more povedati, kakšno stališče bi stranka zavzela, če bi ji predlagali, naj neposredno vstopi v novo vlado. V zvezi z odnosi s komunisti pa je izjavil, da stališče KPI do nove vlade ni vezano «na toge sheme», temveč je naklonjeno takšni vladi, ne glede na njeno formulo, ki bo predstavljala novo demokratično usmeritev. De Martino je nadalje dejal, da se politika KPI in PSI ujema v zvezi z mnogimi vprašanji, zlasti socialnimi. Kljub temu pa obstajajo razlike predvsem v politični perspektivi. Sicer pa, je pojasnil tajnik PSI, «vsaka stranka ima svojo vlogo».

Pred zaključkom se je De Martino ponovno vrnil na demokristjanski kongres in izjavil, da se sicer noče vmešavati v notranje zadeve demokristjanov, da pa socialisti pričakujejo od njih «jasno politično izbiro» in takšno večino v stranki, ki bo dosledna tej politiki.

PSDI-KD proučili morebitno obnovitev leve sredine

RIM, 23. — V okviru pobude predsednika socialdemokratske stranke Tanassija za morebitno obnovitev levosredinske koalicije, je bil danes sestanek med socialdemokratsko in demokristjansko delegacijo, ki sta ju vodila predsednik PSDI Tanassi in predsednik vsedržavnega sveta KD Zaccagnini. Poleg drugih sta se sestanka udeležila tudi tajnika obeh strank. Po sestanku so objavili skupno poročilo, v katerem pojasnjujejo, da je bilo srečanje v okviru posvetovanj med strankami vladne koalicije in PSI, da se ugotovi možnost obnovitve levosredinske večine. Socialdemokrati so na sestanku obrazložili demokristjanom izid srečanj, ki so jih imeli do sedaj s republikanci in liberalci.

Skupno sporočilo pravi, da je demokristjanska delegacija podčrtala pomen teh neformalnih srečanj, zlasti s skorašnjim kongresom KD.

PREISKAVA O ATENTATU PRED MILANSKO KVESTURO

Še neuspešno iskanje Bertolijevih sodelavcev

Policijska poročila iz tujine bodo morda premaknila preiskavo z mrtve točke

MILAN, 23. — Iz nekaterih italijanskih in tujih mest so dospela v Milan policijska poročila, ki so jih milanski sodniki naročili v zvezi z zločinskim atentatom pred milansko kvesturo. O vsebini teh poročil ni niti najmanjše vesti, kaže pa, da gre za zanimive stvari: sodniki, ki vodijo preiskavo, so namreč takoj po pregledu dokumentov izrazili željo, da bi ponovno zaslišali atentatorja, česar pa niso mogli storiti, ker je njegov branilec odpotoval iz Milana. Odvetnik je pred odhodom prosil sodnike za dovoljenje, ki so mu ga dali, ker niso predvidevali novih zasliševanj Gianfranca Bertolija.

V prihodnjih dneh bodo preiskavo ki sedaj poteka po skrajšanem postopku, formalizirali. To pomeni, da so preiskovalci še vedno mnenja, da Bertoli ni deloval sam. Zakon namreč predvideva, da lahko poteka preiskava s skrajšanim postopkom, če so krivca zasačili pri zločinu ali če je krivdo priznal. V tem primeru obstajata oba pogoja, vendar bodo kljub temu postopek formalizirali.

Glavno vprašanje, ki ga morajo preiskovalci razčistiti, ostaja vprašanje atentatorjevega početja v Franciji tik pred prihodom v Milan. Medtem ko je gotovo, da je bil en dan v Marseillu (kjer je bil menda že večkrat v preteklosti), je še neznano, kje se je Bertoli mudil ostala dva dni svojega bivanja v Franciji. Vprašanje je toliko bolj važno, ker je zelo verjetno, da si je prav v Franciji priskrbel ročno bombo, s katero je povzročil krvavi pokol pred milansko kvesturo. Po govoricah, ki krožijo v časnikarskih krogih, naj bi Bertoli odšel v Pariz obiskat polbrata Jana Michela in Jacquesa Jemmija, ki sta ga v preteklosti večkrat obiskala v kibucu Karmiji, kjer je Bertoli delal. Prav danes se izraelski tisk obširno ukvarja z bratoma Jemmi ter poroča, da sta obiskala Bertolija v kibucu maja leta 1971, medtem, ko je atentator bil v Karmiji že od februarja istega leta. Brata sta v kibucu spala pri Bertoliju; Jan Michel je nato zapustil Izrael julija istega leta, Jacques pa novembra. Julija naslednjega leta sta ponovno obiskala Bertolija ter povzročila prepir z nekim drugim Francozom, zaradi česar so ju izgnali iz kibuca, kamor sta se spet vrnila, tokrat za en dan, oktobra 1972. Preiskovalci skušajo ugotoviti, kakšni odnosi so potekali med Bertolijem in bratoma Jemmi. To «prijateljstvo utegne biti zanimivo glede na dejstvo, da se je Bertoli, kot so povedali njegovi znanci v kibucu, odločil za potovanje v Milan, potem ko je prejel pismo iz Francije.

ČESTITKE MARŠALU TITU OB 81. ROJSTNEM DNEVU

BEOGRAD, 23. — Predsednik republike maršal Tito je ob 81. rojstnem dnevu pričel prejemati številne čestitke iz raznih krajev Jugoslavije in od uglednih tujih državnikov. V imenu delovnih ljudi iz Slovenije so predsedniku Titu k 81. rojstnemu dnevu skupno čestitali Sergej Kraigher Andrej Marinc, Franc Popit, Mitja Ribičič, Jože Globačnik, Ljubo Jasnič, Janko Rudolf in Slavko Korbar. Med čestitkami tujih državnikov so čestitke predsednika ZDA Nixona, predsednika islamske republike Pakistana Ali Buta, predsednika državnega sveta Romunije Ceausesca, predsednika republike Indonezije generala Suharta in predsednika prezidija centralnega komiteja Fronte nacionalne osvoboditve Južnega Vietnama. Predsednik Nixon v svoji čestitki v imenu ameriškega ljudstva pozdravlja Tita kot «državnika, ki je toliko storil za močno in neodvisno Jugoslavijo in za prispevek k dobrim odnosom med ZDA in Jugoslavijo».

Izvršni biro predsedstva ZKJ o gospodarski stabilizaciji

BEOGRAD, 23. — Izvršni biro predsedstva ZKJ je na današnji seji razpravljal o tem, kako se izvajajo sklepi 36. in 39. seje predsedstva ZKJ, ki se nanašajo na vprašanje gospodarske stabilizacije. Izvršni odbor je ugotovil, da so bili doseženi prvi rezultati v uresničenju politike gospodarske stabilizacije, toda da se ne uresničujejo nekatere bistvene predpostavke za izboljšanje materialne osnove samoupravljanja in krepitve ekonomskega položaja gospodarstva. V zvezi s tem je bilo sklenjeno, da se pripravi in predloži predsedstvu informacija o tem, kako organi in organizacije zveze, v republikah in pokrajinah, izvajajo sklepe in sprejeto gospodarsko politiko. Na seji, katere so se udeležili predsednik in podpredsednik zveznega izvršnega sveta, predsednik sveta za gospodarska vprašanja predsedstva SFRJ ter podpredsednik zvezne gospodarske zbornice, se je izvršni biro seznanil z ukrepi, ki bodo v kratkem sprejeti zaradi korekcije nekaterih gospodarskih gibanj, ki niso v skladu z gospodarsko politike za letošnje leto. Sklenjeno je bilo nadalje, da je treba vzporedno s sprejetjem tekočih gospodarskih ukrepov pospešiti delo, da se doseže dogovor vseh odgovornih dejavnikov v zvezi, republikah in pokrajinah o nadaljnjih rešitvah v gospodarskem sistemu in razvojni politiki, ki naj zagotovijo stabilizacijo na trajni osnovi.

Britanski minister na obisku v SFRJ

BEOGRAD, 23. — Na vabilo zveznega tajnika za kmetijstvo inženirja Kuštraka je sinoči prispel v Beograd državni minister za kmetijstvo Velike Britanije Antony Stodart. Med svojim tridnevnim obiskom se bo Stodart v zveznem tajništvu za kmetijstvo in v zveznem tajništvu za zunanjo trgovino razgovarjal o možnosti razširitve sodelovanja med Jugoslavijo in Veliko Britanijo na področju kmetijstva in o izvozu jugoslovanskih kmetijskih pridelkov v Veliko Britanijo ter obiskal nekatere kmetijske organizacije in ustanove v Vojvodini.

KONČAN PRVI KROG AMERIŠKO-SEVERNOVIETNAMSKIH POGAJANJ

Kissinger odpotoval v Washington 6. junija novo srečanje s Thojem

Na pogovorih so dosegli «pomembne napredke» - Kissingerjev namestnik v Saigonu - Preiskava mednarodne nadzorne komisije o ameriškem bombardiranju osvobojenih predelov Južnega Vietnama

PARIZ, 23. — Po več kot tridesetih urah razgovorov s severnim Vietnamcem Le Duc Thojem je Nixonov odposlanec Henry Kissinger zapustil Pariz in se vrnil v ZDA, da bi poročal šefu Bele hiše. V francosko prestolnico se bo vrnil 6. junija na nov krog pogovorov s severnovietnamskim pogajalcem.

Na letališču v Orlyju pred povratkom v Washington je Kissinger v kratki izjavi, ki jo je sestavil sporazumno z Le Duc Thojem, izrazil med drugim željo, da bi na prihodnjem krogu pogovorov lahko uspešno zaključil misijo, ki mu jo je poveril predsednik Nixon. V zvezi z zadnjimi pogajanji pa je Nixonov odposlanec dejal, da «so potekala na konstruktiven in pozitiven način. Dosegli smo pomembne napredke», je še dodal Kissinger.

Vrsta srečanj med Kissingerjem in Le Duc Thojem, ki so se zaključila danes zvečer po novem 6-urnem pogovoru, se je začela, kot znano, prejšnji četrtek. V sedmih dneh sta se «superpogajalca» šestkrat sestala, en dan pa je bila na vrsti seja med izvedenci pod vodstvom Williama Sullivana in Ngujena Co Tracha. Po današnjem sestanku v Saint-nom-le-Bretechu sta se Kissinger in Tho zelo prisrčno pozdravila s krepkim in toplim stiskanjem rok. Današnje seje se ni udeležil Kissingerjev namestnik Sullivan, ki je preteklo noč odpotoval iz Pariza v Saigon, da bi poročal tamkajšnjemu diktatorju Thieuju o poteku pogajanj. Kot kaže, bo skušal Sullivan prepričati saigonskega zavezника, naj zavzame bolj popustljivo stališče in predvsem naj omogoči, da bi se pogovori med predstavniki saigonskega režima in južnovietnamske začasne revolucionarne vlade, ki so v teku v Parizu, uspešno zaključili. Ta pogajanja so namreč v zastoju prav zaradi odklonilnega stališča, ki so ga Thieujevi pogajalci zavzeli predvsem glede vprašanj osvoboditve političnih jetnikov v Južnem Vietnamu in sestave nacionalnega sveta o pomiritvi, ki ga predvidevajo pariški sporazumi iz 27. januarja.

Mednarodna komisija za nadzorstvo nad izvajanjem premirja v Južnem Vietnamu je medtem začela preiskavo o ameriških letalskih napadih na predele Južnega Vietnama, ki so pod nadzorstvom revolucionarne vlade. Kot je znano, je namreč ZRV obtožila Američane, da so kljub premirju bombardirali mesto Loc Ninh blizu meje s Kambodžo. Člani mednarodne komisije so danes obiskali vas Loc Tan v neposredni bližini mesta, ki so jo ameriška letala bombardirala 12. maja. Mednarodni opazovalci so lahko z lastnimi očmi videli porušene hiše ter so nato v bolnišnici obiskali 31 oseb, ki so bile ranjene pri ameriškem napadu.

Kancler Brandt poročal Bundestagu o obisku Brežnjeva

BONN, 23. — Zahodnonemški zvezni kancler Willy Brandt je med današnjo razpravo v parlamentu označil kot «izredni dogodek» nedavni obisk generalnega tajnika KP SZ Brežnjeva v Zahodni Nemčiji. Brandt je pozitivno ocenil rezultate sovjetsko - zahodnonemškega vrha ter dodal, da pomenijo trije sporazumi, ki so jih podpisali preteklo soboto, važne etape v razvoju odnosov med ZRN in SZ.

Brandt je poudaril, da sta tako ZRN kot SZ zainteresirani za dolgoročno gospodarsko sodelovanje, da pa ni z Brežnjevom proučil posameznih načrtov v tej zvezi. Naloga gospodarskih krogov je, je dejal kancler, da konkretno in povsem svobodno uresničijo možnosti, ki so jih odprli pogovori v Bonnu. Vlada pa bo seveda podprla vse pobude v tej smeri.

Novi šef demokrščanske opozicije v Bundestagu Karl Carstens je v svojem posegu sicer priznal važnost obiska Brežnjeva v Bonnu, po drugi strani pa je ponovil staro obtožbo vladi, da ni «zadostno ščitila interesov zvezne republike». Carstens je tudi obžaloval, da v besedilu skupne izjave ni omenjena razdelitev Nemčije in problem njene ponovne združitve.

PO ZAKLJUČKU POLITIČNIH RAZGOVOROV

CEAUSESCU V GENOVI

Danes bo romunski predsednik obiskal Ivreo

GENOVA, 23. — Po političnih pogovorih v Rimu je romunski predsednik Ceausescu obiskal danes Genovo. V spremstvu soproge in ministra Caiatija si je najprej ogledal tovarno Italsider v Cornigliano, nato pa tovarno Asgen, ki izdeluje elektronske stroje. Povsod je bil romunski gost deležen toplega sprejema s strani delavcev. Proti večeru se je Ceausescu vkrcal na ladjo «Andrea Doria», ki je odplula proti Portofinu.

Jutri popoldne bo romunski predsednik obiskal Ivreo, kjer si bo ogledal nekatere tovarne elektronskih računalnikov. V prihodnjih dneh bo Ceausescu obsikal še nekatera druga italijanska mesta in San Marino, nato pa bo odšel v Vatikan na sprejem pri papežu Pavlu VI.

Pogovor Fanfani-Colombo

RIM, 23. — Predsednik senata Fanfani je imel danes daljši pogovor z ministrom Colombom, potem ko je v preteklih dneh sprejel Rumorja, Piccolija in Mora. Kot se je zvedelo, so vsi ti pogovori v zvezi s prihodnjim demokristjanskim kongresom. Fanfani skuša sestaviti za prihodnji kongres tako imenovano «združeno večino».

Demonstracije obrtnikov v Rimu

RIM, 23. — Na tisoče obrtnikov, ki so prišli iz vseh italijanskih pokrajin, je danes demonstriralo v Rimu. Obrtniki zahtevajo novo politiko do malih podjetij, davčno razbremenitev in ugodna posojila za okrepitev svoje dejavnosti. Poleg tega zahtevajo bolj primerne pokojnine in zdravstveno oskrbo. Solidarnost z obrtniki so izrazili CGIL, Vsedržavna zadružna zveza, Kmečka zveza in številne druge gospodarske in zadružne organizacije.

V Bonnu druga faza pogajanj med ZRN in ČSSR

BONN, 23. — Na sedežu zunanjega ministrstva v Bonnu se je danes začela druga faza pogajanj za normalizacijo odnosov med Zahodno Nemčijo in Češkoslovaško. Prva faza je bila v Pragi od 7. do 11. maja.

VČERAJ V POSLANSKI ZBORNICI

Obravnava o pooblastilu za kazenski postopek proti misovcu Almiranteju

Obtožen je obnavljanja razpuščene fašistične stranke

RIM, 23. — Poslanska zbornica je danes začela obravnavati vprašanje pooblastila za začetek kazenskega postopka proti nekaterim poslancem, med njimi tudi tajniku MSI Almiranteju, na osnovi obtožilnega gradiva, ki ga je zbral pokojni državni pravdnik v Milanu Bianchi D'Espinosa, v katerem se Almirante obtožuje obnovitve razpuščene fašistične stranke. Razprava o tem se bo nadaljevala jutri, ko bo poslanska zbornica dokončno odločila o zadevi.

Demokristjanski poslanec Revelli je v imenu odbora poslanske zbornice, ki se ukvarja z pooblastili o odvzemu parlamentarne imunitete, imel obširno poročilo, v katerem je navedel, da je bila zahteva po kazenskem postopku proti Almiranteju zaradi obnovitve razpuščene fašistične stranke poslana parlamentu junija leta 1972. Sodnijsko gradivo sestavljajo obširne raziskave o fašizmu v Italiji razna ustanov in časopisov, sodni akti kazenskih postopkov proti raznim osebah v zvezi z apologijo fašizma in drugimi kaznivimi dejanji, sodni akti proti osebam, ki so bile obtožene obnovitve razpuščene fašistične stranke, nešteta poročila karabinjerjev in finačnih stražnikov iz 92 italijanskih pokrajin o dogodkih in propagandnem materialu, ki pričajo o fašistični dejavnosti ter zbirka fašističnih časnikov in tiskovin.

Poročevalec Revelli je poudaril, da so iz zbranega gradiva razvidna številna nasilna dejanja, posamezna in kolektivna, apologija fašističnega režima in njegovih ljudi, zalitev demokratičnega sistema, odporniškega gibanja in njegovih simbolov.

Revelli je tudi pojasnil, da je večina poslanskega odbora, ki se ukvarja s temi vprašanji, mnenja, da je treba dati pooblastilo za sodni postopek proti Almiranteju. Zaključil je, da je to prvič v zgodovini republiškega parlamenta, da avtonomno oblastveno telo domneva, da obstaja v neki določeni politični organizaciji nevarnost za obstoječe ustanove. Zaključil je s pozivom, da je treba vrniti mladini zaupanje v republiko in ljudem zavest za svobodo.

Za njim je spregovoril Almirante, ki je dejal, da bo osebno glasoval za pooblastilo o kazenskem postopku proti sebi, da pa bo njegova skupina glasovala proti. Misovski poslanec je seveda obtožil vse ostale politične sile in preiskovalne organe, da obtožbe in trditve slonijo na neresničnih osnovah.

Govoril je seveda tudi o «provokacijah» proti njegovi stranki ter napadel tiskovne agencije, RAI-TV in časnike, češ da so «neupravičeno» povezali milanskega atentatorja Bertolija s skrajno desnico.

Demokristjan Galloni je v svojem posegu izjavil, da je Almirantejev govor «dokaz neprestanega političnega izsiljevanja, ki označuje njegovo stranko». Izjavil je, da poslanska zbornica ne zaseda zato, da bi sodila MSI ali fašizem, ker je že odporniško gibanje opravilo s fašizmom. Poudaril pa je, da je treba odločiti, ali se lahko uporablja imuniteta za parlamentarca, da se prepreči sodnikom, da ocenijo, če zbrano gradivo dejansko predstavlja kaznivo dejanje obnovitve razpuščene fašistične stranke.

VARŠAVA, 23. — Na povabilo poljskega zunanjega ministra je danes prispel na kratek uradni obisk v Varšavo namestnik zunanjega ministra SZ Nikolaj Rodjonov.

Kissinger in Le Duc Tho se poslavljata po trideseturnih razgovorih v Parizu. Na desni Graham Martin, ki je bil določen za novega veleposlanika ZDA v Saigonu

DANES

Tajnik PSI De Martino je imel na Združenju tujih časnikarjev v Rimu tiskovno konferenco, na kateri je govoril predvsem o notranjem političnem položaju in poudaril, da je italijanska socialistična stranka na razpolago za obnovitev levosredinske koalicije.

Henry Kissinger se je po dolgih pogajanjih s severnovietnamskim predstavnikom Le Duc Thojem vrnil v Washington, da bi poročal predsedniku Nixonu o poteku pogovorov. Kissinger in Tho se bosta ponovno sestala v francoski prestolnici 6. junija.

Nabrežinske krize je konec: župan dr. Dragomir Legiša je na včerajšnji izredni seji občinskega sveta javil, da je umaknil svoj odstop. Občinski svet je zato prešel na razpravo o resoluciji proti fašističnemu terorju, katero so soglasno potrdili.

Včeraj je v svojem stanovanju nenadoma umrl deželni odbornik za industrijo in trgovino prof. Giuseppe Dulci. Nanadna smrt nosilca kandidatne liste PSDI odpira vprašanje njegovega naslednika. Tega bodo verjetno določili že danes na sestanku, ki bo po pogrebu, katerega se bo udeležil tudi vsedržavni tajnik stranke Orlandi.

SINOČI V GORIŠKEM VERDIJU

Slovo Nade Gabrijelčičeve od goriškega občinstva

GORICA, 23. — *Nada Gabrijelčičeva se je danes v Verdijevem gledališču poslovila od svoje goriške publike, od tiste publike, ki ji je večkrat v povojnih letih navdušeno ploskala v raznih njenih gledaliških interpretacijah. V svojem življenjskem jubileju se je Gabrijelčičeva danes zvečer vrnila v svoje rodno mesto. Redna gledališka publika je s pozornostjo sledila tragični atmosferi španske rodovine, ki se je odvijala na odru in na koncu z večkratnim pozivom pred zastor počastila Gabrijelčičevo in ostale igralke novogoriškega gledališča, ki so dovršeno igrale svojo vlogo v drami velikega španskega gledališkega pisca. Z dramo Garcije Lorce «Dom Bernarde Albe» bo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice gostovalo jutri in v naslednjih dneh v Kulturnem domu v Trstu.*

M. W.

V TOREK NAJBRŽ SESTANEK ODBORA ZA VOLILNO PREMIRJE

JUTRI TRADICIONALNA TEKMA ZA PRVO MESTO NA GLASOVNICI

Slovenska skupnost prične v nedeljo volilno kampanjo
Zapletene politično-volilne posledice smrti prof. Dulcija
Republikansko zasedanje o perečih vprašanjih dežele
Obisk liberalnega podtajnika

Jutri ob 8. uri bodo stranke pričele predstavljati kandidatne liste in skoro ni dvoma, da bo komunističnim mladincem tudi tokrat uspelo zagotoviti prvo mesto na glasovnici. Rok za predložitev kandidatnih list zapade v ponedeljek ob 20. uri. V torek se bo najbrž sestal odbor za volilno premirje, ki ga skliče prefekt in ki ga bo tokrat sklical zelo pozno, ker hoče uradno vedeti, katere stranke se bodo predstavile na volitvah.

Nepričakovana smrt socialdemokratskega predstavnika Dulcija je vzbudila, poleg izrazov obžalovanja ob izgubi znane politične osebnosti, tudi razumljiva ugibanja, kako se bo razvijala volilna kampanja PSDI. Prof. Dulci je načeloval kandidatni listi PSDI in je bila njegova ponovna izvolitev praktično zagotovljena. Sedaj pa je seveda položaj bistveno drugačen in bodo o njem razpravljali danes zvečer na seji pokrajinskega odbora stranke, katerega se bo udeležil tudi vsedržavni tajnik Orlandi. V petek pa bo že napovedano otvoritveno zborovanje PSDI, na katerem bo v uvodu govoril tajnik federacije De Gioia, nato pa namestnik vsedržavnega tajnika Pietro Longo.

Slovenska skupnost je zbrala potrebne podpise za predložitev liste in uredila vse formalnosti, tako da predvidevajo da bodo že v petek lahko vložili listo, ki ji načeluje sedanji deželni svetovalec dr. Drago Štoka in da bodo v nedeljo pričeli z volilno kampanjo. V ponedeljek pa bodo v soglasju z goriškimi predstavniki SDZ odobrili volilni program.

Republikanci bodo tudi tokrat pričeli volilno kampanjo na originalen način: za petek in soboto so namreč sklicali zasedanje, ki bo posvečeno gospodarskim političnim vprašanjem dežele, na katerem postavljajo v ospredje funkcijo dežele kot dežele - mostu. Zasedanju bo predsedoval namestnik vsedržavnega tajnika posl. Emanuele Terrara.

Vsedržavno vodstvo KD je dokončno odobrilo kandidatno listo, ki jo je sestavil pokrajinski odbor stranke za deželne volitve. KD bo imela v soboto pripravljalni sestanek aktivistov, na katerem bo govoril predsednik deželne uprave dr. Berzanti, v ponedeljek pa bo pričela z volilno kampanjo z zborovanjem v kinu Grattacielo, na katerem bo govoril predsednik stranke Zaccagnini.

Sinoči je prispel v Trst liberalni podtajnik za industrijo in trgovino Gennaro Papa, ki se bo ob 18. uri sestal s člani izvršnega odbora trgovinske zbornice, ob 19.30 pa bo predaval v veliki dvorani trgovinske zbornice o «problemih trgovine v Italiji».

NA ZADNJI SEJI DRUGE MANDATNE DOBE

Obračun plodnega delovanja deželnega sveta za zdravstvo

Svet je med drugim pripravil osnutek deželnega načrta za zdravstvo

Včeraj se je zadnjič v tekoči mandatni dobi sestal deželni svet za zdravstvo. Predsednik Devetag, ki je hkrati odbornik za zdravstvo, se je članom sveta zahvalil za sodelovanje v razdobju od 18. marca 1971, ko je bil svet ustanovljen na podlagi deželnega zakona štev. 11 iz leta 1970, do danes. Svet se je v tem času sestal na 12 sejah, medtem ko so se njegovi tehnični odbori, ki so med drugim pripravili deželni zdravstveni načrt, sestali 29-krat.

Devetag je ob tej priliki omenil zakone, ki jih je dežela v zadnjih letih sprejela na področju zdravstva ter se pri tem zadržal zlasti ob zakonu, ki uvaja zdravstveno varnost na delovnem mestu, ki je pred kratkim stopil v veljavo. Glavno delo, ki ga je svet opravil, pa je deželni zdravstveni načrt, ki je nastajal v času, ko je v državi vladala negotovost zaradi zavlačevanj v zvezi z napovedano preosnovo zdravstva.

Na seji so vzeli na znanje, da bo svet v okviru tretje mandatne dobe vzel v pretres najprej statut zdravstvenih konzorcijev, ki ga je deželni odbor pred časom razposlal v proučitev posameznim članom sveta. Statut predstavlja med drugim važen člen v verigi aktov, ki bodo dovedli do uresničitve tako imenovane «male reforme zdravstva» v Furlaniji - Julijski krajini, prvi primer načrtnega poseganja na področje zdravstva v Italiji in Evropi, kakor so priznali sami predstavniki Mednarodne organizacije za zdravstvo.

Deželni svet za zdravstvo je na seji sprejel tudi predlog odbornika Devetaga, po katerem naj bi porazdelili vsoto 300 milijonov lir po zakonu štev. 43 iz leta 1972 za izredne posege v prid umsko prizadetim deželanom. Vsoto bodo po predhodni odobritvi deželnega odbora nakazali dvema zdravstvenima ustanovama iz Vidma.

Komemoracija talcev na proseški postaji

V nedeljo, 27. maja ob 9. uri bo na proseški postaji komemoracija talcev. Po nastopu domače godbe na pihala in pevskega zbora «V. Mirk» bosta govorila predsednik partizanskega združenja ANPI Calabria in član tajništva Kenda.

Andrej Jemec v galeriji Forum

Andrej Jemec je tokrat že četrtič v Trstu. Doslej je ta slovenski likovnik razstavljal že v Palači Costanzi, v galeriji La Lanterna ter v balkonski dvorani našega Kulturnega doma, vendar je vselej sodeloval le z nekaj deli. Zato je šele njegova sedanja razstava v galeriji Forum v Koronejski ulici tolikšna, da tega likovnika temeljiteje spoznamo.

O njegovi umetnosti nam bo več povedala strokovna kritika, mi bomo skušali slikarja le predstaviti. Čeprav spada Jemec v mlado generacijo slovenske likovnosti, je skoroda že poldrugo desetletje v ospredju, ker se je že 1960. uveljavil na bienalu mladih na Reki, nato je tako rekoč iz leta v leto segal po priznanjih in nagradah, med drugim je dobil tudi nagrado iz Prešernovega sklada ter mednarodno nagrado na bienalu grafike v Tokiu. Sicer pa je Jemec doslej razstavljal že veliko, zelo veliko doma in v tujini in to na razstavah in prireditvah vrhunskega značaja, kakor na primer na več ljubljanskih bienalih grafične umetnosti, na bienalu v Benetkah, v Tokiu, bil je celo na EXPO v Montrealu v Kanadi, kjer je pred leti tudi njegova umetnost zastopala jugoslovansko likovno ustvarjalnost. V Trst je tokrat Jemec prinesel trojna svoja dela: 4 velika olja, kakih 20 večjih in manjših serigrafij ter dve stenski preproge. Če bi hoteli govoriti o teh njegovih delih, bi morali spregovoriti o Jemčevih barvah, ki so eden njegovih glavnih izraznih sposobnosti, to pa bomo prepustili raje strokovni oceni, medtem ko bomo za kroniko omenili le to, da bo Jemčeva razstava odprta do 9. junija.

III. PRAZNIK VINA V BORŠTU

dne 2., 3. in 4. junija 1973

IZREDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA V NABREŽINI

Župan dr. Dragomir Legiša je včeraj umaknil ostavko

Soglasno potrjena resolucija za prepoved fašističnih organizacij

Ob začetku včerajšnje seje občinskega sveta v Nabrežini je župan dr. Dragomir Legiša izjavil: «Zaradi korektnosti do občinskih svetovalcev sporočam, da sem svoj odstop umaknil, tudi v sporazumu s strankami večine v občinskem svetu». Občinski svetovalci so to županovo izjavo vzeli na znanje in ni bilo o tem nobene diskusije. Občinska kriza, ki je nastala po napovedi županovega odstopa, je bila torej rešena na pol poti, preden bi namreč o tej razpravljal občinski svet. Vse kaže, da je medtem prišlo tudi do nekakšnega razčiščenja v demokristjanskih vrstah, ker je namreč svetovalec Parentin še naprej vodja demokristjanske svetovalske skupine.

Kot je poudaril župan, je bila sklicana včerajšnja izredna seja občinskega sveta, da bi razpravljali o fašističnih atentatih in zločinih ter odobrili enotno resolucijo. Po dogovoru s predstavniki vseh svetovalskih skupin je občinski svet soglasno odobril resolucijo, v kateri pravi, da nedavni tragični dogodki v Milanu, ki se ponavljajo z izredno silovitostjo, povzročajo zaskrbljenost in ogorčenje prebivalstva. Občinski svet poudarja svojo predanost načelom demokracije in svobode, obsoja fašistično nasilje, poziva vse demokratične sile k budnosti in obrambi demokratičnih vrednot ter zahteva, da oblasti čimprej razkrinkajo in kaznujejo izvršitelje in mandante ter razpustijo vse fašistične organizacije.

Župan je v svojem nagovoru poudaril, da moramo vsi prispevati svoj delež, ne glede na politično pripadnost, da se prepreči porast fašizma in zatrejo korenine fašističnega nasilja in terorja, da ohranimo in okrepimo demokracijo. Naša dolžnost v tem pogledu je še večja, ker živimo v krajih, kjer je ljudstvo ogromno pretrpelo zaradi fašizma in dalo velik delež v boju proti nacifašizmu. Svetovalec Marković (KPI) je poudaril, da morajo oblasti energično ukrepati proti krivcem in proti vsem tistim, ki stojijo za njimi, ker je vedno bolj očitno, da gre za povezavo mednarodnih temnih sil, ki ogrožajo notranji red in demokratično življenje v Italiji.

Svetovalec Parentin (KD) je med drugim dejal, da so milanski tragični dogodki resen opomin vsej italijanski družbi, ki se ne zaveda velike nevarnosti, preveč misli na sedanje udobje kot na prihodnost ter rada pozablja na nauk iz svoje zgodovine. Svetovalec Brezigar (Slov. lista) je pripomnil, da sedanji položaj v Italiji terja sestavo take vlade, ki bo zares izražala voljo večine naroda in ki bo znala krepko ukrepati, da zatre fašistično nasilje. Svetovalec Colja (PSI) je kot star antifašist in partizan poudaril, da naša borba še ni končana in jo je treba nadaljevati, da se ohranijo in uveljavljajo pridobitve antifašističnega in narodnoosvobodilnega boja. Dejal je tudi, da fašizem v Italiji nevarno dviga glavo, ker niso dovolj krepko nastopali in obsodili fašističnih kriminalcev, ker neofašiste podpira kapital, kot pred 50 leti. Svetovalec Zanevra (PSDI) pa je med drugim opozoril na problem mladine, ki postaja lahek plen fašističnih skrajnežev in organizacij.

Pred diskusijo je župan počastil spomin pok. deželnega odbornika Dulcija ter izrazil sožalje tudi občinskemu svetovalcu Macchioneju (KD) ob smrti njegovega očeta.

Volilni shodi KPI

Danes bo imela KPI naslednje volilne shode: ob 10. uri v miljski tržnici Bruna Braida; ob 12. uri pred čistilnico olja Total Claudio Tonel; ob 17.30 v Drevoredu XX. septembra pri Standi Fausto Monfalcon; ob 17.30 v Ul. Baiamonti Bruna Braida; ob 20. uri v Ljudskem domu, Stara istrska cesta 66, Claudio Tonel.

Važno obvestilo za osebje slovenskih šol

Sindikat slovenske šole sklicuje za danes ob 17. uri odborovo sejo. Na dnevnem redu bo razprava o sindikalnih sestankih, ki bodo po možnosti že jutri po tretji učni uri na posameznih zavodih in šolah. Šolsko osebje se bo tako podrobno seznanilo z ugodnostmi, ki jih prinaša pravkar doseženi sporazum med šolskimi konfederacijami in vlado.

Tajništvo sindikata bo sporočilo nadaljnje podrobnosti drevi po radiu, jutri v Primorskem dnevniku in telefonsko na posamezne zavode in šole.

Vsaj po en zastopnik iz posameznih šol in zavodov naj se zglasi danes po 17. uri na sedežu sindikata, da dvigne en izvod besedila doseženega sporazuma.

VČERAJ DOPOLDNE V TRSTU

Nenadna smrt deželnega odbornika prof. Dulcija

Sožalni izrazi predsednika Berzantija in prof. Ribezzija - Pogreb bo danes popoldne

Včeraj dopoldne je v Trstu nenadoma preminil deželni odbornik za industrijo in trgovino prof. Giuseppe Dulci.

Prof. Dulci se je pred leti vztrajno boril za to, da bi bila nastajajoči deželi Furlaniji - Julijski krajini priznana posebna avtonomija. Po ustanovitvi dežele pa si je ves čas prizadeval za njeno utrditev na vseh področjih. Pokojni je bil izvoljen v obeh mandatnih dobah na listi Italijanske socialdemokratske stranke, in sicer v tržaškem volilnem okrožju. Vseh devet let deželnega obstoja je nosil odgovornost za razne upravne funkcije: v prvi mandatni dobi je bil podpredsednik deželnega odbora, od junija 1964 do februarja 1966 pa tudi odbornik za turizem; v drugi mandatni dobi, od leta 1968 do danes, pa je načeloval deželnemu odborništvu za industrijo in trgovino.

Kot odbornik za industrijo si je močno prizadeval, da so marsikje v naši deželi nastale nove industrijske pobude, da so se uresničili številni načrti za razvoj trgovskih dejavnosti in da so se izboljšale prometne infrastrukture, med njimi tržaško pristanišče, tovorno postajališče pri Kokovem itd. Prof. Dulci se je v teh letih tudi živo zavzemal za sprotno reševanje sindikalnih problemov. Kot odbornik za turizem pa si je v prvi mandatni dobi prav tako živo prizadeval za razvoj dejavnosti, povezanih s turizmom in gostinstvom. Na tem mestu naj se spomnimo še posebej njegovih prizadevanj, da bi se naša dežela tesneje povezala s sosednimi področji in zlasti s Slovenijo, kjer je ob številnih priložnostih uradno zastopal deželno vodstvo.

Prof. G. Dulci se je rodil v Trstu 13. novembra 1914. Leta 1940 je doktoriral iz leposlovnih ved v Firencah, od oktobra 1944 pa je poučeval na znanstvenem liceju «G. Oberdan» v Trstu. Uveljavil se je tudi kot publicist, pred ustanovitvijo dežele pa je bil pokrajinski svetovalec, podžupan in odbornik za finance pri tržaški občini. Leta 1958 je bil imenovan za župana, vendar se je temu mestu odpovedal, ker je bil izvoljen tudi z «nezaželjenimi» glasovi. Od leta 1959 do leta 1964 je bil ponovno občinski svetovalec v Trstu. Bil je tudi predsednik Delavskih zadrug, predsednik nadzornega odbora pri ACEGAT in vidna osebnost v PSDI. Stranka ga je za prihodnje deželne volitve ponovno postavila na prvo mesto svoje kandidatne liste.

Njegove posmrtne ostanke bodo danes dopoldne prenesli iz stanovanja na sedež deželnega odborništva za industrijo in trgovino v Ul. Trento, od koder se bo ob 14.30 razvil žalni sprevod na pokopališče. Pogrebne stroške je prevzela deželna uprava. Predsednik deželnega odbora Berzanti je včeraj izrazil svoje osebno sožalje in sožalje vsega deželnega odbora svojčem preminulega odbornika ter poslal sožalno brzojavko osrednjemu vodstvu PSDI v Rimu. Tudi predsednik deželnega sveta Ribezzi je izrazil svoje sožalje družini in stranki. Pogreba se bosta udeležila tajnik PSDI Orlandi in minister za industrijo Ferri.

Dr. D. Štoka proti okrnitvi kulturnih programov radia Trst A

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka je s posebnim pismom zaprosil predsednika deželnega odbora Berzantija, naj bi nastopil pri pristojnih organih za to, da bi bil preklican sklep o okrnitvi programov na slovenski radijski postaji v Trstu.

Štoka v pismu opozarja, da bo v času od 28. maja do 30. septembra ukinjena oddaja «Umetnost, književnost in prireditve» in da je bil proračun radijske postaje za letošnje leto zmanjšan za 10%. Glede na to, da je ena izmed glavnih nalog slovenske radijske postaje v Trstu, da obvešča slovensko občinstvo o kulturnih dejavnostih manjšine in v deželi nasploh, bi ukinitev rubrike «Umetnost, književnost in prireditve» pomenila hudo okrnitev kulturne vloge slovenske postaje. Skrčenje proračuna pa bi pomenilo močno ošibitev splošnega kulturnega poslanstva slovenske radijske postaje v Trstu.

● **Jutri ob 20. uri** bo na sedežu v Ul. Scoglietto sestanek poslanca Škerka z meščani. Škerk bo govoril o «Problemih Slovencev in komunističnih predlogih».

Nov telefonski imenik s spremenjenimi številkami

Kot vsako leto bo tudi v teh dneh izšel novi telefonski imenik za 1973-74, ki ga bodo začeli razdeljevati v drugi polovici junija in ga bodo verjetno oddali vsem telefonskim abonentom najpozneje do konca meseca.

Posebnih novosti v imeniku ne bo. Vključeni bodo vsi novi abonenti in novi naslovi tistih, ki so jih spremenili pred 9. aprilom letos. Tudi številke nekaterih abonentov, ki jih bodo menjali v prihodnjih dneh, bodo že vključene v novi izdaji imenika.

Nekaj številk bodo spremenili v Nabrežini, druge pa na področju Sv. Sobote. V nabrežinskem okolju bodo številkam, ki se sedaj pričenjajo z «20», dodali še eno ničlo. Tako bo na primer številka 20999 postala 200999. V tem smislu bodo spremenili približno tristo telefonskih številk.

Na področju Sv. Sobote pa bodo spremenili številko približno 500 telefonskim abonentom, katerim so pred časom dodelili začasne številke. Dokončno številko bodo dodelili meseca julija.

Vsi abonenti, katerim bodo spremenili telefonsko številko, bodo osebno obveščeni, trenutek, ko jim bodo številko spremenili, pa jim bodo javili po telefonu ali z oglasi v tisku.

MED TRSTOM IN PULJEM

TESNEJŠE SODELOVANJE NA PODROČJU TURIZMA

Tržaško odposlanstvo je vodil občinski odbornik Abate

Včeraj je iz Trsta odpotovalo v Pulj odposlanstvo tukajšnjih operaterjev s turističnega področja, da bi v istrskem mestu navezalo trdnejše stike s tamkajšnjimi turističnimi in poslovnimi krogi. V tržaškem odposlanstvu so občinski odbornik Abate, turistična operaterja Geppi in Bravin, svetovalec Pokrajinske turistične ustanove Marovelli in nekateri drugi predstavniki turističnih krogov. V Pulju so predvideni razgovori s predsednikom turistične zveze Matikiom, predsednikom turističnega društva Macanom, tajnikom Marassom in predsednikom občinskega odbora za turizem in trgovino Porobićem. Trst in Pulj naj bi v prihodnje uskladila svoje turistične in kulturne programe, tako da bi bilo zlasti tujim turistom omogočeno, da bi se med svojim bivanjem na področju severnega Jadrana lahko udeležili čim večjega števila turističnih in kulturnih prireditev. Na dnevnem redu je tudi posvetovanje o izboljšanju medsebojnih turističnih zvez in sploh o tesnejšem sodelovanju med našim mestom in Puljem. Obisk tržaškega odposlanstva predstavlja povraten stik za zasedanje na občinski ravni, ki je bilo pred tedni v Trstu in ki se ga je udeležil tudi predsednik občinske skupščine Pulj Lažarič.

● **Zaradi pogreba deželnega podpredsednika** prof. Giuseppa Dulcija, ki bo od sedeža deželnega odborništva v Ul. Trento do cerkve sv. Antona novega, je občina odredila posebne prometne ukrepe. Od 10. ure do 16. ure danes bo prepovedano parkiranje in promet vseh vozil v naslednjih ulicah: v Ul. Trento med Ul. Machiavelli in Ul. Rossini, v Ul. Rossini med Ul. Trento in Trgom sv. Antona novega ter na samem Trgu sv. Antona novega na parkirišču ACI. Vsa vozila, ki bodo parkirana v omenjenih ulicah, bodo odstranili mestni redarji.

● **V petek, 25. maja** bo ob 20. uri govoril v krožku «Che Guevara» v Ul. Madonnina 19 Pietro Grifone o «Kapitalizmu in fašizmu».

DRUGE VESTI NA ŠESTI STRANI

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 24. maja
CVETKA

Sonce vzide ob 4.25 in zatone ob 19.39 — Dolžina dneva 15.14 — Luna vzide ob 0.06 in zatone ob 10.45.

Jutri, PETEK, 25. maja
NASKO

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22, najnižja 15,2, ob 19. uri 21,2 stopinje. Zračni tlak 1018,3 stanoviten, veter 6 km na uro zahodnik, severozahodnik, nebo 3/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 17,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 23. maja se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 17 oseb.

UMRLI SO: 23-letni Sergio Palombieri, 79-letni Mario Cimetti, 39-letni Marcello Chiselli, 52-letni Lorenzo Campana, 67-letni Francesco Skerk, 71-letni Giovanni Buchacher, 83-letni Urbano Crismani, 68-letna Pia Grioni, 74-letni Vincenzo Macri, 63-letna Giuseppina Iercog vd. Carlini, 73-letni Enrico Heidebrunn, 73-letna Eleonora Posar vd. Fabian, 42-letna Lidia Cramer por. de Szombathely, 83-letna Maria Giustina Turco, 46-letna Licia Fonda vd. Stanfelj, 81-letna Lucia Zorn vd. Mayer, 84-letni Ezio Brill.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Godina, Trg sv. Jakoba 1; Grigolon, Alla Minerva, Trg. V. Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4; Al S. Lorenzo, Ul. Soncini 179 (Škedenj).

KROŽEK ABSOLVENTOV SLOVENSKE TRGOVSKE AKADEMIJE

vabi svoje člane na

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo danes, 24. t.m. v mali dvorani Kulturnega doma ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju, z običajnim dnevnim redom.

SLEDI ZAKUSKA

Prosvetno društvo «I. GRBEC» Škedenj

vabi na predavanje prof. SAMA PAHORJA:

JEZIKOVNE PRAVICE TRŽAŠKIH SLOVENCEV

ki bo jutri, 25. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih.

MLADINSKI KROŽEK
Trst
Ulica Ginnastica št. 72

priredi v soboto 26. t. m.

1. OBČNI ZBOR

s sledečim dnevnim redom:
1. Poročilo o pretekli dejavnosti
2. Sprejem statuta
3. Volitve novega odbora
4. Razno

Začetek ob 19.30 **Vabljeni!**
Ob koncu družabnost

PD «PRIMOREC» — TREBČE
ŠOLA GLASBENE MATICE

priredita v soboto, 26. maja ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah

NASTOP

gojencev glasbene šole.

Solisti: klavir, violina, klarinet, trobenta, kitara, harmonika.

Vljudno vabljeni! Vstop prost!

Izleti

Slovensko planinsko društvo organizira v nedeljo, 27. maja izlet na Nanos ob priliki 80-letnice Planinske zveze Slovenije. Slavje priredi Planinsko društvo Vipava za primorski meddruštveni odbor. Zbirališče z osebnimi avtomobili v Vipavi na trgu ob 7.30 zjutraj.

SPDT organizira, dne 2. in 3. junija 1973 izlet na Stol. Avtobus bo odpeljal iz Trsta (kraj in ura bosta naknadno javljena) na Ljubelj. Iz Ljubelja vzpon čez Zelenico na Stol (2236 m). Prenočišče v Prešernovi koči. Drugi dan sestop po grebenu na Dom Pristava. Za neplanince pa ogled Vintgarja in prenočišče v Radovljici. Drugi dan se bodo neplaninci popeljali v Bohinj na ogled slapa Savice in po želji z žičnico na Vogel. Vpisovanje pri Norči v Ul. Geppa 9.

Prosveta

SPDT priredi danes, 24. maja 1973 ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani **8. planinski večer,** na katerem bo član Angel Carli predvajal film izletov planinskega društva.

PD «Ivan Grbec» v Škednju vabi na predavanje prof. Sama Pahorja «Jezikovne pravice tržaških Slovencev», ki bo jutri, 25. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih.

Ob 50-letnici M.d. «Prosveta» — Opčine priredi SPD «Tabor» — Opčine v soboto, 26. t.m. ob 20.30 in v nedeljo, 27. t.m. ob 17. uri v prosvetnem domu na Opčinah ZAKLJUČNI NASTOP GOJENK BALETNEGA TEČAJA. Nastopa 60 gojenk. Vodja tečaja je učiteljica Anica Cah. Vljudno vabljeni.

Mladinski dom v Boljuncu priredi jutri, v petek, ob 20.30 kulturni večer. Nastopil bo mešani pevski zbor domačega prosvetnega društva «F. Prešeren», Mario Magajna pa bo prikazal barvne diapozitive o potovanju po Keniji.

Razstave

V **občinski galeriji na Trgu Unità** razstavlja tržaška slikarka Anna Maria Vittes.

V galeriji **Tergeste** v Ul. Battisti 23 razstavlja slikar L. M. Palazzi.

V galeriji **Rossoni** razstavlja do 30. t.m. slikar Carlo Mazzoleni.

V **razstavnih prostorih v foyerju balkona v Kulturnem domu** v Trstu je odprta razstava risb, ki so jih izdelali otroci na tržaških in goriških osnovnih šolah v okviru rubrik «Poslušajmo in rišimo» ter «Rišimo skupaj». Rubriki sta sestavni del radijskih oddaj «Radio za šole». Razstava bo odprta do konca meseca.

V **galeriji «Forum»** v Ul. Coroneo 1 je odprl razstavo svojih del slovenski slikar Andrej Jemec.

V **galeriji Kraške hiše** razstavlja svoja dela s kraško tematiko Jože Cesar. Razstava bo odprta do 27. maja.

V **Tržaški knjigarni** razstavlja do konca maja novejša olja — akte, pejsaže in tihožitja — Robert Kozman. Vljudno vabljeni.

V **Baragovem domu** v Ricmanjih razstavljata domačin Dezider Švara in mladi tržaški umetnik Robert Kozman. Razstava bo odprta do 26. maja.

V **galeriji Cartesius** v Ul. Marconi 16 je odprla razstavo svojih del slikarka Otty Stock.

Mali oglasi

Pri Devinu se je izgubil škotski pastir (collie) rdečkastorumene barve, po imenu Wisky. Prosimo telefonirati na št. 211450 ali 211016. Visoka nagrada.

Gledališča

KULTURNI DOM

Jutri, 25. t.m. ob 21. uri F. G. Lorca «Dom Bernarde Albe» za abonma red A—premierski. Ponovitve: v soboto, 26. t.m. ob 20.30 — abonma red B—I. sobota po premieri; v nedeljo, 27. t.m. ob 16. uri — abonma red C—prva nedelja po premieri in red F — okoliški; v torek, 29. t.m. ob 16. uri — abonma red G, H in J; v sredo, 30. t.m. ob 20.30 — abonma red D—mladinski v sredo in red E—mladinski v četrtek.

V četrtek, 31. t.m. ob 16. uri I. Pregelj - M. Mejak «Tolminci».

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma (tel. 734265).

SSG

Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje danes, 24. t.m. ob 19.30 v Sevnici; v petek, 25. t.m. ob 16.30 in 20. uri v Kamniku; v soboto, 26. t.m. ob 20. uri v Črnomlju; v ponedeljek, 28. t.m. ob 20. uri v Novem mestu in v torek, 29. t.m. ob 20. uri v Kočevju s predstavo Vojmila Rabadana «Kadar se ženski jezik ne suče».

VERDI

V ospredju zanimanja prihodnjega koncerta gledališča Verdi, ki ga bo dirigiral Aldo Ceccato, sta pravzaprav dve deli: jutri bo koncert v a molu za klavir Edvarda Griega, v katerem bo nastopila pianistka Maureen Jones, v soboto pa Mendelssohnov koncert v e molu za violino in orkester z udeležbo violinistke Johane Martzy. Program bosta dopolnjevali Berliozova uvertura «Benvenuto Cellini» in Druga simfonija Rahmaninova, ki jo bodo prvič izvajali v Trstu.

Pri gledališki blagajni nadaljujejo prodajo še razpoložljivih vstopnic za sobotni koncert.

Kino

Underground 21.15 «Loving gioco crudele». George Segal, Eva Marie Saint, Sterling Hayden. Barvni film. V italijanščini.

Nazionale 16.00 «La bomba di Kansas city». Igra Raquel Welch. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior 16.00 «I pirati dell'aria». Igra Charlton Heston. Barvni film.

Grattacielo 16.30 «Crescete e moltiplicatevi». Francesca Romana Coluzzi, Uhgh Criffith in R. Pellegrin. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 16.00 «La violenza è il mio forte». Igrata Burt Reynolds in Dyan Cannon. Barvni film.

Eden 16.00 «Il fascino discreto della borghesia». Režiser Louis Bunuel. Barvni film.

Ritz 16.30 «Ordine del SS: eliminate Bormann». Gerard Herter, Jack Stuard in Michelle Pignatelli. Barvni film.

Aurora 16.30 «I cospiratori», barvni film, Sean Connery.

Capitol 16.00 «Interludio». Oscar Werner in Barbara Ferris. Barvni film.

Cristallo 16.30 «Il serpente», barvni film, Jul Brynner, Henry Fonda, Dirk Bogarde.

Filodrammatico 16.30 «Fratello homo, sorella bona». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «Africa ama». Dokumentarni film o Afriki. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 15.30 «Il Padrino». Marlon Brando, Richard Castellano, Robert Duvall. Barvni film.

Abbazia 16.00 «Il vichingo venuto dal Sud». Lando Buzzanca in Pamela Tiffin. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Astra 16.00 «Per qualche dollaro in più». Clint Eatswood, G. M. Volontè in Lee van Cliff. Barvni film.

Ideale 15.30 «Agente 333, massacro al sole». George Ardisson in Evi Marandi. Barvni film.

Impero 16.30 «Lo chiamavano ancora Silvestro». Barvni film.

Šolske vesti

Tajništvo trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» — Trst, Vrdelska cesta 13/2, obvešča bivše dijake, ki so opravili zrelostni izpit v šolskih letih 1968-69, 1969-70, 1970-71 in 1971-72, da so diplome pripravljene in prosi prizadete, da jih čimprej osebno dvignejo na zavodu vsak dan od 10. do 12. ure.

Prispevki

Za doprsni kip pesniku Simonu Gregorčiču v Braniku darujejo Jože Furlan (Nafta) 100.000 din, družine Kodrič-Šiškovič 50.000 lir, Boris Možina 200.000 din, Ljudmila Zecchin 5.000 lir, Mario in Dragica Prodan 5.000 lir, Aleks Guštinčič 5.000 lir.

DEŽELNI ODBOR FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

globoko užaloščen sporoča prezgodnjo smrt deželnega odbornika za industrijo in trgovino

prof. Giuseppa Dulcija

ki je preminil 23. maja 1973 v Trstu, in se ganjen pridružuje žalovanju družine.

dr. Alfredo Berzanti
odv. Antonio Comelli
Francesco de Carli
odv. Cesare Devetag
comm. Bruno Giust
dr. Luigi Masutto
Giacomo Romano
Nereo Stopper
dr. Antonio Tripani
rag. Salvatore Varisco
prof. Giovanni Vicario

DEŽELNI SVET FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

globoko žaluje ob smrti deželnega odbornika za industrijo in trgovino

prof. Giuseppa Dulcija

ki je preminil 23. maja 1973 v Trstu.

TRŽAŠKA OBČINA

se globoko ganjena pridružuje žalovanju ob smrti meščana

prof. dr. Giuseppa Dulcija

bivšega podžupana, odbornika in tržaškega občinskega svetovalca.

PREDSEDNIK AVTONOMNE USTANOVE TRŽAŠKEGA PRISTANIŠČA

v imenu upravnega sveta, glavnega direktorja in osebja se pridružuje splošnemu žalovanju ob nenadni izgubi nepozabnega

prof. Giuseppa Dulcija

deželnega odbornika za industrijo in trgovino, dragocenega zagovornika v vseh funkcijah, ki jih je zgledno opravljal, tržaškega pristanišča in njegove vloge v Furlaniji-Julijski krajini in na Jadranu.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, tata, nono in brat

FRANC ŠKERK

Pogreb dragega pokojnika bo danes, v četrtek, ob 17. uri iz hiše žalosti, Salež štev. 57, na domače pokopališče.

Žalujoča žena Milka, hčere Danila, Lučana in Marta, zetje, vnuki ter drugo sorodstvo.

Salež, 24. maja 1973

Nazranjamo žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni zapustil naš dragi oče, tast, ded, brat in stric

IVAN KRIŽMANČIČ

Pogreb bo danes, 24. t. m. ob 16. uri iz mrtvašnice splošne bolnišnice v bazoviško cerkev.

Žalujoči hči Marija z možem Jožetom, vnukinje Katja, Vera, Sandra in mala Meri, brat, sestre, nečaki in drugo sorodstvo.

Bazovica, Trst, Eperiess (Madžarska), Milan, 24. maja 1973

PISMA UREDNIŠTVU

Še nekaj o slovenskih otroških vrtcih in slovenskih vrtnaricah

Ob začetku letošnjega šolskega leta se je, resnici na ljubo, dosti govorilo, razpravljalo in pisalo o slovenskih otroških vrtcih na Tržaškem. Razlogov za to veliko zanimanje je bilo kar precej.

Na prvem mestu naj omenimo porast vpisanih otrok v naše vrtce, kar je za nas kot narodnostna manjšina nadvse pomembno in razveseljivo, saj dokazuje, da smo Slovenci še vedno narodno zavedni. Lahko pa pripomnim še to, da se je to število v teku leta še povečalo z dotokom novih otrok, ki so med tem dopolnili tri leta starosti in takoj naslednje dni pričeli obiskovati otroške vrtce.

Dosti se je tudi pisalo o občinskih odborih, ki naj bi bili v vsaki občini, kjer ima ustanova ONAIRG svoje otroške vrtce. V te odbore so imenovani, ali izvoljeni predstavniki občinske uprave, učnega osebja in predstavniki staršev. Medtem ko so v okoliških občinah ti odbori že ustanovljeni in bolj ali manj tudi delujejo, ni isto tako za tržaško občino. Učno osebje je tu sicer že izvolilo svoji dve predstavnici; kar so napravili tudi starši. Naj pripomnimo še to, da je ena učiteljica podala v teku leta ostavko, torej preden je odbor sploh pričel svoje delovanje. Da bi do tega lahko prišlo, pričakujemo še vedno, da tržaška občina imenuje svoje tri predstavnike.

Tudi o tem imenovanju je bilo že precej govoric in večkrat bi moralo že biti vpisano na dnevni red seje občinskega sveta, toda konkretno ni bilo in tega še ničesar napravljenega in zgleda, da bo prišel prej konec šolskega leta ... Upamo, da bo v bodoče boljše; in upamo predvsem, da bo občinski svet upošteval glavni cilj ustanove ONAIRC. To je skrbeti za otroške vrtce v obmejnih deželah torej v jezikovno mešanih področjih. Zato je povsem upravičeno, če pričakujemo, da bi vsaj eden od treh predstavnikov tržaške občine bil Slovenec.

Zelo važno, in tudi poglavje zase, je vpisovanje in obiskovanje slovenskih vrtcev tistih otrok, ki ne znajo slovenščine. Marsikdo bi mislil, da se triletni otrok tako ali drugače privadi tudi jeziku, ki ga ne pozna, saj se v otroških vrtcih samo igrajo. Take trditve so popolnoma zgrešene. Vedeti moramo, da se otroci v otroških vrtcih tudi nekaj naučijo! Bodisi lepega vedenja, bodisi osnove državljanske vzgoje in spoštovanja do učiteljice in sošolcev, obogatijo si svoj besedni zaklad, naučijo se marsikatero pesmico, deklamacijo in igrico, naravijo razna ročna dela in še toliko drugih stvari. In ves ta pouk se vrši v slovenskih otroških vrtcih v slovenščini.

Tega se morajo zavedati vsi Slovenci, pa tudi vsi tisti drugi starši, ki vpišejo svoje otroke v slovenske otroške vrtce šele takrat, ki so bili na italijanskih kratkomalo zavrnjeni, ker ni bilo več prostora za njihove malčke.

O tem problemu smo se pozanimali na tržaški občini, bodisi pri pokrajinskem ravnateljstvu ONAIRC. Na obeh pristojnih mestih je bilo zagotovljeno načelo, da naj obiskujejo slovenske otroške vrtce samo slovensko govoreči otroci.

Mislim, da takih jasnih izjav ni treba komentirati. Pričakujemo pa pričetek prihodnjega šolskega leta in pričakujemo predvsem istotako jasna navodila, ki naj jih obadva dajo svojemu osebju ob vpisovanju za novo šolsko leto 1973-1974.

Znano je, da deluje na Tržaškem vsega skupaj trideset slovenskih otroških vrtcev in sicer jih direktno upravljajo občine Trst, Zgonik in Devin - Nabrežina ter ustanova ONAIRC. Zdelo bi se neverjetno, toda primanjkuje slovenskega učnega in pomožnega osebja! Zaradi tega se zgodi, da v teku leta zaprejo tu pa tam kak slovenski otroški vrtec, ko v primeru bolezni vrtnarice ni mogoče dobiti suplentke.

Zaradi tega problema ni treba jokati «po toči . . .»! Treba je misliti prej! Vemo, da še vedno ni slovenskih šol na Tržaškem, ki bi usposabljale slovenske vrtnarice. Sicer je to predvideno v zakonskem osnutku, ki je bil že prvič odobren v rimskem parlamentu. Treba pa bo čakati do zaključka celotnega parlamentarnega postopka. Upamo da bo do tega prišlo čimprej.

Do takrat pa ne smemo čakati z roko v roki!

Zato iz tega mesta pozivam vse slovenske vrtnarice, ki so iz katerega koli razloga opustile svoj poklic in ki bi danes lahko ponovno nastopile službo, naj se le javijo bodisi na raznih občinah, bodisi pri ONAIRC in naj vložijo prošnjo za namestitev. Isto velja tudi za vse tiste učiteljice, ki so še brez službe, ali pa ki bodo komaj letos dovršile učiteljišče. Te učiteljice lahko zaprosijo za mesto suplentke in imajo veliko možnosti za zaposlitev. Pri ONAIRC poteče rok za predložitev prošenj dne 5. 6. 1973 (isto velja tudi za goriško pokrajino!).

Zavedati se moramo da so slovenski otroški vrtci temelji našega šolstva v zamejstvu. Zato ni vseeno kako delujejo, ali pa če sploh obstajajo. Otroci ne pričnejo obiskovati slovenske šole s šestim letom, ko se vpišejo v obvezno osnovno šolo. Lahko mirne duše trdim, da 95 odst. vseh otrok prične obiskovati šolo že s tretjim ali četrtim letom, ko jih starši vpišejo v otroške vrtce.

In vse skupaj ne prične prvega oktobra vsakega leta, ampak že sedaj, to je pet mesecev prej, ko se pripravijo temelji za prihodnje šolsko leto.

Slovenski oče
(Sledi podpis)

OBRAČUN TRGOVINSKE ZBORNICE PO TRETJI IZVEDBI SEJMA

Predsednik trgovinske zbornice Lupieri: «Blagovni sejem ESPOMEGO se je uveljavil»

Pomembna so bila srečanja, ki so potekala vzporedno s sejmom in na katerih so preučili vprašanja industrijskega izvoza, mednarodne trgovine ter domačega obrtništva in vinogradništva - Vsa skrb posvečena izgradnji novega sedeža v Ul. Della Barca

«Vsi trije blagovni sejmi ESPOMEGO, od prvega v letu 1971 do tretjega v letošnjem letu, nas utrjujejo v prepričanju, da se je sejem uveljavil», je dejal predsednik trgovinske zbornice iz Gorice Delio Lupieri na torkovem srečanju s časnikarji, kateremu so prisostvovali tudi vsi člani odbora trgovinske zbornice in nekatere tehnične službe, med katerim je podal celovit zaključni pogled na letošnjo izdajo te goriške gospodarske manifestacije.

«To naše prepričanje potrjujejo nekateri nesporni dosežki kot so naraščajoče zanimanje gospodarskih operaterjev iz naših krajev in inozemstva; večanje števila obiskovalcev in zastopstev sosednjih držav; zanimanje deželnih in krajevnih oblasti in zlasti njihova obveza, da sejmu zagotovijo primernejše razstavne prostore. Zelo pomembno je tudi sodelovanje, ki smo ga razvili z gospodarskimi ustanovami sosednjih republik in s tem v zvezi uspeli pripraviti vrsto sestankov in okroglih miz o najrazličnejših vprašanjih», je dejal predsednik zbornice Lupieri.

V podkrepitev svojih izvajanj je navedel nekaj značilnih številk, kot so, na primer, število razstavljavcev (295, odnosno 5 več kot lani), od katerih jih je bilo 11 iz inozemstva: 11 avstrijskih, 5 jugoslovanskih, 3 madžarski in eden češkoslovaški. Razstavišče se je razprostiralo na 3.650 kv. metrih pokrite ter okoli 8.000 metrih odkrite površine. Ogledalo si ga je 40.000 oseb, če pa k tem prištejemo še šole, delovne kolektive in povabljence, potem jih je bilo vsaj 60 tisoč. Pomemben delež pri obisku imajo jugoslovanski turisti, ki so izkoristili svoj praznični dan za množičen ogled.

Posebno veljavo je dal sejmu obisk uradnih gospodarskih delegacij iz Avstrije, Jugoslavije in Češkoslovaške, obisk predsednika in podpredsednika trgovinske zbornice Koroške, podpredsednika trgovinske zbornice Češkoslovaške, podpredsednika gospodarske zbornice Slovenije ter prihod številnih gospodarskih operaterjev na zborovanje, posvečeno inozemski trgovini.

Predsednik Lupieri je nato analiziral možnosti industrijskega sektorja, da določeno blago izvaža v naše zaledje. Vinskim proizvajalcem se odpira avstrijski in nemški trg, kjer narašča zanimanje za naše dobro blago. S posebnim poudarkom je govoril o nekaterih gospodarskih sektorjih in v zvezi z obrtništvom dejal, da so premalo znani deželni ukrepi za njegovo pospeševanje. Kar zadeva prodajo kvalitetnih vin so strokovnjaki poudarili, da jih bo mogoče v Italiji in v EGS prodajati edinole pod pogojem, da bodo imela oznako nadzorovanih originalnih vin, da bodo proizvajalci predpise točno izpolnjevali.

Na dnevu inozemske trgovine so sodelovali gospodarski operaterji Avstrije, Jugoslavije in Nemčije. Generalni ravnatelj ICE dr. Teta je obsežno govoril o možnostih gospodarske menjave z državami srednje in vzhodne Evrope, nakar so zastopniki posameznih držav osvetlili poročilo s svojimi pogledi. Popolnejšo sliko so si prisotni ustvarili še z osebnimi stiki med obiski industrijskih obratov in vinorodnih krajev.

Pomembno težo je v svojih izvajanjih predsednik posvetil naporom ustanove za izgradnjo novega sedeža v Ul. della Barca. Uresničitev načrta omogoča zagotovilo dežele, da bo prispevala sredstva. V tem smislu sta govorila deželni odbornik Dulci in predsednik deželnega odbora Berzanti, medtem ko je goriška občinska uprava zagotovila zemljišče. Pomembna je nadalje odločitev ministrstva za industrijo in trgovino, da vključuje sejem v koledar vsedržavnih tovrstnih prireditev in hkrati v seznam mednarodnih specializiranih sejmov.

«Veliko naših upov in najboljših želja posvečamo izgradnji novega sejmišča tudi zato — je svoje besede sklenil predsednik Lupieri — ker nam bo omogočil ugoditi prošnjam vseh razstavljavcev za dodelitev stojnic in ker bomo s tem objektom zadostili številnim odkritim potrebam po kulturnem, folklornem, športnem in rekreacijskem delovanju».

Ob tej priložnosti je predsednik podelil zlato medaljo dr. Mastropasqui, uglednemu funkcionarju carine v Gorici, ki odhaja na novo službeno dolžnost v Trst.

Razdeljevanje bonov za kavo in sladkor proste cone

Trgovinska zbornica bo te dni začela z razdeljevanjem bonov za nakup sladkorja in kave po znižani ceni. Za goriško in sovodenjsko občino bodo dali na osebo 4 kg sladkorja, medtem ko bodo v ostalih občinah pokrajine dobili samo po 3 kg.

Vedno v Gorici in Sovodnjah bodo dobili po 800 gr kave na osebo; v drugih občinah pa po 600 gr za vsakega.

IZREDNO ZANIMANJE ZA SORTNA VINA

PREDSTAVITEV PRIMORSKIH VIN V HOTELU SABOTIN V SOLKANU

Strokovnjaki bodo razpravljali o novem vinskem zakonu in o stvareh, ki so s tem v zvezi

V hotelu Sabotin v Solkanu bo jutri, v petek, 25. maja, ob 10. uri, posvet vinogradnikov in vinarjev Primorske. Istočasno bodo predstavili primorska vina letnika 1972. Posvet prirejata Kmetijski zavod v Novi Gorici in odbor za vinogradništvo.

Na dnevnem redu imajo govor dipl. inž: Antona Prešerna, poročilo o stanju in perspektivah vinogradništva na Primorskem, ki ga bo imel dipl. inž. Hilarij Kosta, poročilo o «kvaliteti vina - enemu izmed osnovnih ciljev novega zakona o vinu» dipl. inž. Jane Pintar. Dipl. inž. Dušan Terčelj pa bo poročal o «poreklu vin». Sledila bo razprava, nato bodo po opoldanskem odmoru predstavili primorska vina letnika 1972.

Na Peči tri dni ljudski praznik ANPI

Jutri, v petek 25. maja, se prične na Peči tridnevni ljudski praznik, ki ga prireja sekcija bivših partizanov s Peči in iz Rupe. Jutri zvečer imajo na sporedu ob 20. uri ples, v soboto zvečer bo, prav tako ob 20. uri, poleg plesa še tekmovanje v briškoli. Izbrali so bogate nagrade, ki bodo zmagovalcem prav dobrodošle.

V nedeljo popoldne pa bodo imeli na sporedu kulturni program. Ob 17. uri bodo nastopili trije moški zbori in sicer domači pevski zbor Rupa - Peč, pevski zbor «Kras» z Dola - Poljan in zbor «Srečko Kosovel» iz Ronk. Miloš Tabaj bo vmes recitiral nekaj pesmi. Tudi v nedeljo zvečer bo nato ples. Za dobro razpoloženje bo vse tri večere skrbel orkester «I Nobili» iz Gorice, v bifeju na prostem bo moč dobiti dobro pijačo in še boljše jedače.

Ustanovljena gradbena zadruga

V Gorici so ustanovili zadrugo za socialne gradnje, ki ima v pravilniku načrt gradnje ljudskih hiš tako kot predvideva zakon štev. 865. Zadružniki so se včlanili v vsedržavno zvezo zadrug in v svojo organizacijo sprejemajo še vedno člane. Sedež je na Korzu Verdi 109, ta je na razpolago interesentom vsak petek od 18. do 20. ure.

V soboto občni zbor Zelenega križa

V soboto, 26. maja bo v društvenem sedežu občni zbor članov goriškega Zelenega križa. Občni zbor bo ob 10. uri, če ne bo ob tej uri dovolj prisotnih članov, bo ta ob 11. uri. Prebrali bodo poročila o prejšnjem delovanju ter izvolili novi odbor.

Istega dne popoldne bodo izročili namenu nov rešilec, ki bo ojačil sedanjo kapaciteto goriškega Zelenega križa na področju avtomobilskih reševalnih prevozov.

7. junija zaključna manifestacija mladinskih iger

V torek zvečer se je na županstvu zbrala organizacijska komisija mladinskih iger, da bi razpravljala o zaključni fazi tekmovanj in o nagrajevanju najboljših tekmovalcev. Kar se tiče posameznih tekmovanj so bila v glavnem že zaključena, manjka namreč le še nekaj panog.

Nagrajevanje pa bo 7. junija ob 17.30 v občinskem parku, kjer bo mladina dobila kolajne, diplome in spominske rute.

«Piccolo cineforum» nadaljuje s filmsko sezono

Filmska sezona, ki jo prireja «Piccolo cineforum» iz Gorice se bo nadaljevala jutri, v petek, 25. maja s filmom «Siamo mezzo milione, siamo solo una delegazione». Po predvajanju dela bo debati prisostvoval tudi režiser.

Prejšnje dni so organizatorji predstavili občinstvu v Gregorčičevi dvorani dva zanimiva filma: «Il bagno» in «Il continente nero attende ancora».

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo, 27. maja ob priliki 80-letnice PZS vzpon iz Gradišča (Vipava) na pogorje Nanosa, do zavetišča «Pri Abramu». Odhod z lastnimi sredstvi ob 6. uri izpred bloka pri Rdeči hiši.

Množično jubilejno slavje priredi Planinsko društvo «Vipava» za primorska planinska društva. Prijave in druga pojasnila na sedežu SPD v Ul. Malta 2 najkasneje do jutri, 25. maja.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 «Film d'amore e d'anarchia». G. Giannini in M. Melato. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.
CORSO 17.15—22.00 «Spruzza, sparisci e spara», K. Brussel in C. Romero. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.15—22.00 «A. A. A affitasi ragazza per fare bambina». B. Ersey in S. Clom. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE 17.30—21.30 «Zorro, la maschera della vendetta». C. Quiney in L. Nanni. Barvni film.
VITTORIA 17.15—22.00 «Gli altri racconti di Canterbory», E. Sbordano in T. De Leo, barvni film, prepovedano mladini pod 18. letom.

Tržič

AZZURRO 17.30—22.00 «Le piccanti aventure dei tre Moschettieri», barvni film.
EXCELSIOR 16.00 «Il complesso del trapianto».
PRINCIPE 17.30 -22.00 «La Vanessa delle ali bruciate». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Umazani heroj Juke», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Morilec trka ob zori», francoski barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Agent X 13», francoski barvni film ob 19.30.
RENČE «Nuna iz Monze», italijanski barvni film ob 20.00.
PRVAČINA Prosto.
KANAL Prosto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Baldini, Verdijev korzo 57, tel. 28-79.

NA LETOŠNJEM JUBILEJNEM SEJMU

Bogat prikaz industrijskih proizvodov iz Jugoslavije

Pohištvo iz Ljubljane, Zagreba in Beograda na lesni razstavi - «Kras» iz Sežane v gastronomskem parku

Jugoslavija se kakor znano ves povojni čas redno udeležuje vsakoletnega mednarodnega tržaškega velesejma. Skupaj z Avstrijo, predstavlja sosedna zvezna republika enega izmed glavnih stebrov mednarodne komponente naše osrednje gospodarske prireditve.

Tudi na letošnjem velesejmu, ki bo organiziran v znamenju «jubileja» (saj bo to pot doživel svojo petindvajseto ponovitev) in ki bo v času od 17. do 29. junija, bodo jugoslovanska podjetja nastopila množično, in sicer na treh področjih: s kolektivno razstavo domačih izdelkov in proizvodov v Palači narodov, v okviru lesne razstave in v gastronomskem parku. Kolikor ne bodo nastopile zadnji trenutek kakšne spremembe, bo na kolektivni razstavi v Palači narodov letos nastopilo okrog 30 podjetij iz Jugoslavije, njihov prikaz pa bo obsegal širok izbor zlasti industrijskega blaga. Tako bodo podjetja PIK «Belje» iz Darde, PIK «Sljeme» iz Zagreba in PIK «Vrbovec» iz Vrbovca razstavila konservirano meso, podjetja «Prodex» iz Novega Sada, «Agroimpex» iz Zagreba in «Voće», prav tako iz Zagreba, kmetijske pridelke in ustrezne konserve, podjetje «Medex» iz Ljubljane med, «Marijan Badel» iz Zagreba in «Istravino - Export» z Reke vino in slivovko, «Jadran» iz Sežane gnjat in vino, «Zagrebačka mljekara» iz Zagreba mlečne izdelke, «Mljekara Virdija» iz Varaždina izbrane vrste sira, itd.

Podjetje «Vajda» iz Zagreba bo razstavilo krzna in usnjene izdelke, «Textil», prav tako iz Zagreba, konfekcije in pletenine, ljubljansko podjetje «Emona» izdelke iz usnja, galanterijo in prehrambene artikle, «Intercommerce» iz Umaga tekstil, usnjarske in vrvarske izdelke, «Dom Export» iz Ljubljane izdelke iz pletenega vrbja, «Rukotvorine» iz Zagreba izdelke domače obrti in tekstil, «Kemikalija» iz Zagreba kemične proizvode itd.

V Palači narodov bo nameščena tudi razstava turističnega materiala, ki jo bo pripravila Turistična zveza Jugoslavije, medtem ko bodo podjetja «Gruda» iz Ljubljane, «Adriacommerce» iz Kopra, «Modna hiša» iz Ljubljane, «Agraria» iz Kopra, «Tradimpex» iz Zagreba, «Kotex» iz Splita in «Centrocoop» iz Zagreba sporočila naknadno, kaj bodo letos predstavila tržaškemu in širšemu občinstvu.

V lesnem paviljonu bodo to pot nastopila tri jugoslovanska podjetja, in sicer «Slovenijales» iz Ljubljane, «Exportdrvo» iz Zagreba in «Jugodrvo» iz Beograda in sicer v vseh treh primerih bodo podjetja razstavila pohištvo. V gastronomskem parku pa bo letos nastopilo podjetje «Kras» iz Sežane, ki bo na voljo občinstvu in obiskovalcem z domačimi specialitetami in zlasti z izbranimi sortami vina in drugih pijač.

Kakor vsako leto, bo drugi dan po odprtju velesejma namenjen Jugoslaviji. Na sporedu so srečanja med gospodarstveniki, uradni obisk jugoslovanske razstave in skupen ogled paviljonov. «Dan Jugoslavije» bo v ponedeljek 18. junija. Nazadnje naj omenimo, da je vodstvo velesejma letos pripravilo tudi zanimiv propagandni prospekt v srbohrvaščini (in v nekaterih drugih evropskih jezikih), v katerem je med drugim objavljen oris razvoja, ki ga je tržaški velesejem doživel od prve povojne prireditve leta 1920.

PRED OBČINSKO VINSKO RAZSTAVO V ZGONIKU

Bo, ali ne bo letos pokrajinske razstave?

Vinska razstava v Zgoniku bo od 1. do 3. junija

Čez devet dni se bo v Zgoniku začela 9. vinska razstava domačih vin, ki bo odprta od 1. do 3. junija. Odprtje razstave in pokušnje vina (10 vzorcev belega in 7 črnega vina) bo v petek, 1. junija, ob 18. uri, od 20. do 24. ure bo ples na prostem. V soboto dopoldne bo otvoritev dveh novih balinarskih igrišč in turnir v balinanju za «1. kraški pokal», ob 16.30 bo zaključna šolska prireditev in otvoritev šolske razstave, ob 17.30 koncert godbe s Proseka, od 20. do 24. ure ples na prostem. V nedeljo dopoldne bo mednarodni odbojkarski turnir za 4. kraški pokal, ob 14. uri ex tempore za šoloobvezne otroke iz zgoniške občine, ob 17. uri podelitev nagrad zmagovalcem turnirjev in tekmovanja ex tempore, ob 17.30 koncert godbe s Proseka in Dalmatinskega okteta, ob 20. uri tombola, od 20. do 24. ure ples na prostem. Za ples bo igral ansambel «Kras».

Kot druga leta, bo tudi letos zgoniška vinska razstava privabila mnogo gostov, ljubiteljev Krasa in dobre domače kapljice.

Na županstvu v Zgoniku smo te dni vprašali, ali so pri nabavljanju in izbiri vina za občinsko razstavo, izbrali tudi vino za pokrajinsko vinsko razstavo, ki bi morala biti letos v Nabrežini skupno s tamkajšnjo občinsko vinsko razstavo. V Zgoniku so nam odgovorili, da niso glede pokrajinske razstave dobili nobenega sporočila, ali navodila. Zato niso odbrali, ali rezervirali nobene količine vina za pokrajinsko razstavo. Tudi na pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu nič ne vedo. Občinska vinska razstava, in obenem pokrajinska, bi morala biti v prvi polovici julija v Nabrežini. Dobrega vina za pokrajinsko razstavo ne bo nihče mogel dobiti zadnje dni pred razstavo, ker ga bodo vinogradniki prej prodali. Da bo razstava uspela in vzpodbudno vplivala na vinogradnike, jo je treba pravočasno organizirati. Vemo, da pri pokrajinski upravi deluje, ali bi moral delovati, urad za kmetijstvo. Prav tako je med pokrajinskimi odborniki nekdo zadolžen za kmetijstvo. Zato bi želeli, da predsednik pokrajine, ali kdo drugi namesto njega, pravočasno ukrepa in odgovori na vprašanje vinogradnikov: «Bo, ali ne bo letos pokrajinske vinske razstave?»

Štipendije za izpopolnitev v slovenskem jeziku in literaturi

Republiški sekretariat za prosveto in kulturo SR Slovenije **razpisuje** na podlagi jugoslovansko - italijanskega sporazuma o kulturni izmenjavi z dne 21. julija 1964 in kasnejših dodatnih sporazumov, sklenjenih v mešanem jugoslovansko - italijanskem odboru, predvidenem v 8. členu specialnega statuta, priloženega k londonskemu sporazumu z dne 5. oktobra 1954 **natečaj** za podelitev šestih štipendij za študij in izpopolnitev slovenskega jezika in literature pri univerzi v Ljubljani za akademsko leto 1973/74.

Vsaka od navedenih štipendij znaša 9.000 din za celotno akademsko leto in se izplačuje v mesečnem znesku 1.000 din od oktobra 1973 do junija 1974. Štipendije so namenjene pripravi in specializaciji učiteljev osnovnih in srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na področju pod italijansko upravo ter tistih oseb, ki želijo poučevati na navedenih šolah.

Prošnje za dodelitev zgoraj navedenih štipendij lahko vložijo pripadniki slovenske narodnostne skupine, ki imajo diplome srednje šole ali višjo diplomo. Prošnje lahko vložijo tudi tisti, ki so že eno akademsko leto dobivali štipendijo in jim je za dokončanje študija potrebno še enoletno bivanje v Ljubljani. V takem primeru mora kandidat za štipendijo predložiti potrdilo o opravljenih izpitih.

Nekolkovane prošnje s kratkim življenjepisom prosilca in ustreznimi podatki zlasti o dokončanem študiju in o morebitni dosedanji službi, naj prosilci vložé pri šolskem skrbništvu v Trstu do 10. junija 1973. Izid razpisa bo pravočasno sporočen vsem udeležencem.

LINEA
moška in ženska oblačila
UL. CARDUCCI, 4 - TEL. 31-188 - TRST
. . . zanjo . . .
. . . zanj . . .
. . . za vse . . .
pri LINEA

V NAŠI DEŽELI JE SKORO 30.000 TRGOVSKIH OBRATOV

Zelo razdrobljena trgovinska mreža včasih škoduje uspešni konkurenčnosti

Na Goriškem ena trgovina na vsakih 44 prebivalcev - Pri nas je gostota veleblagovnic trikrat višja kot drugod v državi - Tudi število javnih lokalov je precejšnje

Na Goriškem smo v letu 1971 imeli eno trgovino na drobno na vsakih 44 prebivalcev. Tu so vštete vse trgovine (razen javnih lokalov). Če iz skupnega števila 3.274 trgovin izvzamemo 1.473 trgovin z jestvinami ugotovimo, da smo imeli na vsakih 97 prebivalcev eno trgovino jestvin. To je zelo veliko, posebno če pomislimo, da kupuje precej ljudi prehrano v sosednih jugoslovanskih trgovinah.

Trgovinska struktura v Gorici je ostala izpred vojnih časov nedotaknjena, takratnim trgovinam so se pridružile še nove v zadnjih letih. Čisto na novo pa so prišle veleblagovnice, ki jih je bilo, vedno v letu 1971, kar trinajst na Goriškem.

Kaj nam povedo te številke. Da je trgovina zelo razdrobljena, veliko število malih trgovcev s težavo zaključi mesečne račune. To posebno, odkar jim zaslužek odjedajo veleblagovnice.

Trgovina je v Gorici nastala tako za potrebe mestnega, še bolj pa okoliškega prebivalstva slovenskih krajev, ki so danes na jugoslovanskem ozemlju. V zadnjih letih so sicer ti jugoslovanski odjemalci spet prišli v Gorico, vendarle, in to iz čisto razumljivih razlogov, ne v tolikšni meri kot pred vojno.

Prav zaradi te razdrobljenosti včasih čujemo glasove, da so cene v goriških trgovinah včasih višje od tistih v sorodnih trgovinah v Vidmu in drugod v Furlaniji. Veliki režijski stroški in majhen promet včasih narekujejo uvajanje višjih cen kot drugod. Treba pa je tudi vedeti, da so gospodarske razmere prebivalstva na Goriškem boljše od tistega v sosedni Furlaniji. Narodni dohodek na Goriškem je med najvišjimi v državi in to dokazuje, kot smo pred približno petnajstimi dnevi omenili, tudi visoko število avtomobilov, ki krožijo po naših cestah.

V vsej deželi so konec leta 1971 zabeležili 25.256 trgovin na drobno. V primerjavi s podatki prejšnjih dveh let je šlo za malenkostno povečanje trgovin, v večini v videmski pokrajini, to predvsem v obmorskih letoviških krajih, kjer so trgovine sezonskega značaja. Zmanjšalo se je število potujočih trgovcev in kramarjev za nekaj sto in konec leta 1971 so jih zabeležili v vsej deželi 4.228. Tudi število grosistov se je zmanjšalo v treh letih od 2.935 na 2.903. Brez dvoma bodo podatki o tekočem letu še manjši, kajti veliko trgovcev, zlasti tistih, ki se ukvarjajo s prodajo na debelo, je zaradi uvedbe davka na dodatno vrednost zaprlo svojo trgovino.

Javnih lokalov (gostiln, barov, restavracij) je bilo v vsej deželi pred letom in pol dni 7.475, od teh na Goriškem 777. Tudi tu se je število rahlo povečalo, v glavnem v letoviščih videmske pokrajine.

Razmerje med številom trgovin in prebivalstvom je enako v vsej deželi z malenkostnimi razlikami med eno in drugo pokrajino. To sorazmerje ustreza tudi državnemu poprečju. Poseben položaj pa imamo na Goriškem na področju veleblagovnic in supermarketov. Poprečje v Italiji je ena taka trgovina na vsakih 36.358 prebivalcev, v deželi ena na vsakih 20.203 prebivalce, na Goriškem pa ena na vsakih 11.081 prebivalcev. To je znak, da so bile pri nas odgovorne oblasti zelo radodarne z dajanjem takih trgovinskih dovoljenj in take veleblagovnice so spravile seveda v krizo celo vrsto majhnih trgovcev.

Sestanek radiologov

V soboto se bodo v Gorici sestali radiologi petih držav na prvem vsedržavnem kongresu. Pričetek ob 10. uri na Gradu.

ZA DEŽELNE VOLITVE 17. IN 18. JUNIJA

Jutri na sodišču v Gorici predložitev kandidatnih list

Boj za prvo mesto na glasovnici - Stranke pripravljajo razpored zborovanj

V okviru za deželne volitve so politična tajništva strank v glavnem opravila vse delo, ki je potrebno za predložitev list. Zbrale so imena kandidatov, katerih število niha med štirimi in največ sedmimi. Na sedežih strank ali pri notarjih so nabirala podpise predlagateljev list. Rok za predložitev kandidatnih list se prične jutri, v petek, 25. maja. Pred glavnimi vrati goriškega sodišča že dva dni stojijo v vrsti pripadniki KPI, ki si hočejo zagotovili na glasovnici prvo mesto. O podobni akciji, ki kaže na mobilizacijo članov in simpatizerjev, govorijo tudi v drugih krajih, kjer bodo predložili listo. Tako se tudi letos — kakor se je v ostalem dogajalo za prejšnja leta — razvnel boj za prvo mesto na glasovnici ter se bo nadaljeval med strankami tudi za osvojitev zadnjega.

Tajništva strank se ukvarjajo tudi z izdelavo koledarja zborovanj in z zbiranjem pristanka govornikov. Vse se zdi, da bo volilno kampanjo zaključil voditelj stranke De Martino, ni pa izključen tudi prihod senatorja Nennija.

Krščanska demokracija je imela sinoči sestanek vseh sekcijskih tajnikov, kjer so se pogovorili o načinu vodenja volilnih priprav. Na volitve se pripravlja tudi SDZ, za katero bo na drugem mestu na glasovnici kandidiral Goričan prof. Andrej Bratuž.

O drugih strankah ni slišati pomembnejših novic. Neofašisti so se zelo zagnali v boj in so poklicali admirala Birindellija. Ker pa mu je Gorica pokazala hrbet in se tako ravnala v skladu s pozivi strank ustavnega loka, skušajo svojo izolacijo razbiti z uvažanjem drugih «velikih imen» ter bo te dni prišel za MSI v Gorico nekdanji monarhist Covelli.

Ker se pristasi komunistične (marksistično - leninistične) partije Italije poslužujejo protizakonitosti pri zbiranju podpisov za predložitev svoje kandidatne listne, opozarja pokrajinsko vodstvo KPI svoje pristaše, da nimajo ti ljudje ničesar skupnega s KPI in da stranka obsoja takšna dejanja.

Vesti iz bolnišnice

Na Travniku je z motorjem trčil v avtomobil 17-letni delavec Stefano Vizintin iz Ul. Croce 14. Fanta so takoj po nesreči prepeljali v splošno bolnišnico, kjer se bo zdravil nekaj dni zaradi lažjega možganskega pretresa.

Na delu se je včeraj zjutraj ponesrečil 49-letni Giuseppe Montanari iz Vileš, kateremu je z žerjava padla opeka na glavo. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti teden dni.

V Ulici D. d'Aosta ukradli avtomobil

Neznanci so v torek zvečer ukradli avtomobil v Ulici Duca D'Aosta, ki je bil last 31-letnega Ezia Cuminija. Drugo jutro, ko se je mož namenil na delo, je opazil, da so mu čez noč ukradli avto in naznanil dogodek kvesturi. Nekaj ur pozneje pa so iz Trsta telefonirali karabinjerji in sporočili, da so našli avtomobil.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73-328.

Koncert v Kulturnem domu v Sovodnjah

V Kulturnem domu v Sovodnjah je bil v soboto koncert z udeležbo pianista Berganta in solista Ličerja. Gosta iz Slovenije sta s svojim muziciranjem osvojila domače občinstvo. *(Foto Kuzmin)*

Z OBISKA V RIBIŠKI VASI KUANG TUONG

RIBIČI, KI SO POTAPLJALI SOVRAŽNE VOJNE LADJE

Na severnovietnamski obali življenje je težko in nevarno Delo in pogoji v zadrugah - Obrambna samopomoč v borbi proti saigonskim razbojnikom - Ko se mladi iz vojske vrnejo...

Ribiči kmečke zadruge Trung Tan, v vasi Kuang Tuong, so od 17. vzporednika oddaljeni okrog 300 km, a so navzlic temu na fronti. Do pred nedavnim so jih na morju tolkle patrolne ladje saigonske mornarice in potapljala ameriška letala.

«Najhuje je bilo, ko so nam l. 1965 in 1966 začeli zapirati ribiče, da bi jih nato zaradi zasliševanja zadržali tudi po nekaj mesecev», pravi Ngujen Van Tan, predsednik zadruge in ribič, ki je poklic prevzel od svojega očeta.

Danes, pod večer, je večina ribičev odšla na morje in mi vidimo samo njihova rjava jadra na sivi gladini morja, prav na črti obzorja, ki jo prekinjajo obrisi otokov. Obala je nerazčlenjena in nizka. Pred njo se razprostira vodno prostranstvo tja do Hainana, Kitajske, do konca sveta.

Tam jadrajo zdaj, na lesenih ladjah, ki so jih sami napravili, Ngujen Hu Kau, Le Van Vieng in Ngujen Hu Lan, ki so jih saigonski razbojniki odpeljali v ujetništvo, a so se oni zatem spet vrnili v svojo zadrugo.

Takšne ribiške vasi ni zlahka srečati. Kolibe so nizke, narejene od bambusovih vej in blata, nekatere od opeke. Odmaknjene so od obale, zavarovane s krošnjami bambusovcev, evkaliptusov, kokosovih palm in bananovcev. Po dvoriščih ni videti, da bi sušili ribiške mreže, ni opaziti ribiškega pribora. Človek bi nikoli ne pomislil, da se v vasi ukvarjajo s starim poklicem — ribolovom na morju.

Z njim se ukvarjajo od davnine in še danes na starodaven način. Na obali je videti splave, narejene od povezanih bambusovih debel, in ladje, kakršne so izdelovali njihovi predniki pred sto, dvesto leti. Res, danes imajo tudi nailonske mreže in pri lovu uporabljajo tudi svetilke. Imajo kakih deset generatorjev in nekaj ladijskih motorjev, ki so jih dobili od države. Toda, ko na odprtem morju srečujejo japonske ribiške ladje, opremljene s hladilniki, dvigali, radarskimi napravami, se natančno zavedajo, da do pravih bogastev, ki so skrita v njihovih priobalnih vodah, še ne morejo priti.

Amerikanci in njihovi saigonski hlapci — pripovedujejo — so nam potopili na desetine ladij ter ubili šestnajst ribičev. Odločili smo, da nekaj storimo. Organizirali smo odred civilne milice, oborožili ladje s puškami in strojnicami. Devetega aprila 1966 so prišli. Uspelo nam je zažgati patrolno ladjo saigonske mornarice. Potopila se je. Odtlej nas niso več vznemirjali, dasiravno so bombniki še naprej odmetavali bombe, vse do sklenitve miru.

V zadrugi je 230 ribičev, od skupnih 1800 članov. S svojimi ladjami plujejo na področju do 50 milj daleč proti odprtemu morju. Žene in otroci delajo v poljedelski brigadi (krompir, juta) ali v brigadi obrtniških izdelkov (izdelujejo lepe prte z narodnimi motivi, ki jih dobro prodajajo v SZ). Nimajo ohišnic, zato pa dobivajo vsi, razen brigade obrtniških izdelkov, okrog 30 odstotkov od proizvodnje rib, jute, riža, mesa, krompirja. Preostalih 70 odstotkov pa izročajo državni odkupni agenciji.

V vasi ni vonja po morju, tu ni verand in balkonov, ni prav nobenega razgleda. Vas je vsa v blatu, prahu, a sladka voda številnih rek «zelene delte» je po kanalih in jarkih prodrla vse do morja.

V enosobni hiši štiridesetletnega ribiča, Ngujen Hu Duonga, so zraven mize razporejene še štiri postelje, kjer spi enajst članov družine. Dvanajsti in trinajsti, 21-letni sin in 23-letna sestra, sta v vojski.

Duong, njegov šestdesetletni oče in žena delata. In ne počutita se uboga. Nasprotno, če se jim posmehne sreča, zaslužita z očetom do sedemsto dongov mesečno, kar je štirinajstkrat več od poprečnega zaslužka poljdelskega zadružnika v delti Rdeče reke.

S tem denarjem je moč živeti, ni pa mogoče kupiti marsičesa. Zasebna zemljiščna lastnina ne obstoji, ker je vsa zemlja kolektivizirana. Motorje, mreže, pribor je na tržišču komaj dobiti. Vojna je in trgovine so brez industrijskega blaga. Vietnam proizvaja to, kar more in kar je neobhodno za obrambo.

Partijski sekretar je Le Van Thanh Tan. Na vprašanje, zakaj šteje zadružna partijska celica samo trideset članov oziroma, ali morda obstajajo v organizaciji tako ostri kriteriji, da ni moč vanjo zlahka sprejeti niti tistih mladih ljudi, ki so šli skozi najtežja leta odpora proti napadalcu, doživeli bombardiranja in služili v vojski, sekretar odločno zmaje z glavo. «Ne», pravi. «Pri nas mladih ljudi ni, to je razlog. So še vsi v vojski, a ko se vrnejo, jih bomo in še kako radi sprejeli».

Ta vas na vietnamski obali je v zadnjih petnajstih letih doživela dramo za dramo: bombardiranja, topovski ogenj VI. ameriške flote (Amerikanci so jim do temeljev zrušili osnovno šolo), ropanja, odhod mladine v vojsko, smrt otrok, žena, strah in bolezni, pomanjkanje. Potem, po dolgih letih naporov in žrtev je prišel glas o zmagi.

«Da, verujem, da smo zmagali», pravi ribič Duong. Njegov glas je blag in utrujen.

Manj znan motiv: cerkvica v Logu v Bregu (Foto M. Magajna)

V nedeljo v Braniku odkritje spomenika «goriškemu slavčku»

Ob 100-letnici, ko je S. Gregorčič prišel v tedanji Rifenberg službovat kot kaplan - Na slavju bo sodelovalo več zborov, med njimi tudi pevski zbor kriškega PD «Vesna»

«Rodila mene je planina,
očetov dom mi tam stoji;
vendar ti grički, ta dolina
se druga zde mi domovina,
za svoje štejem vas ljudi».

In ti ljudje, ki jih je Simon Gregorčič v svoji znani pesmi «Slovo od Rifenberga», označil za svoje, svojega «goriškega slavčka» niso pozabili. V nedeljo, 27. t. m. bodo v nekdanjem Rifenbergu in sedanjem Braniku odkrili sredi vasi doprsni kip pesniku Simonu Gregorčiču, ki je nekaj let služboval tu kot duhovnik. Spomenik mu bodo odkrili ob 100-letnici, ko je Simon Gregorčič prišel iz svojih planin v dolinski svet.

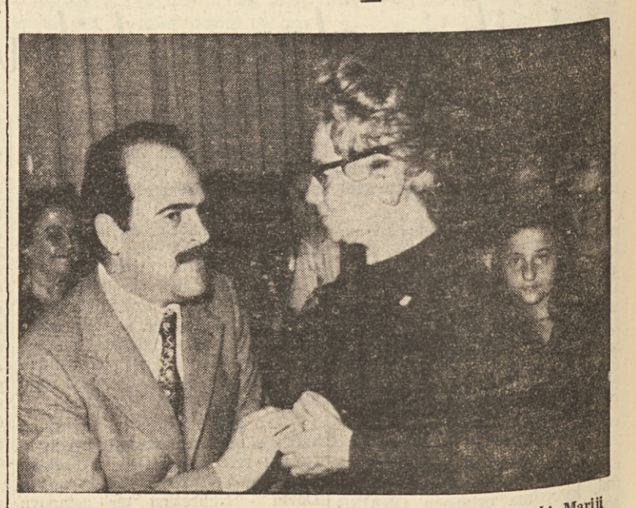
Zamisel da bi Simonu Gregorčiču postavili v Braniku spomenik, je prišla iz krogov braniškega prosvetnega društva «Franc Zgonik». Tedaj so sklenili, da bi spomenik postavili ob pomoči občanov in širše družbene skupnosti, tudi zamejskih Slovencev, da bi se tako ponovno izpričala predanost in ljubezen prebivalcev Branika in vseh Slovencev do tega slovenskega pesnika. Tedaj so tudi sklenili, da bodo k sodelovanju povabili tudi druge kulturne organizacije, tudi iz zamejstva. Priprave se sedaj bližajo koncu in lahko bi rekli, da je že vse nared in da je pripravljena lepa kulturna prireditev, nad katero je prevzel pokroviteljstvo predsednik občinske skupščine Nova Gorica Rudi Šimac.

Kulturna prireditev ob odkritju spomenika Simonu Gregorčiču se bo začela v nedeljo ob 14. uri pred zadružnim domom. Najprej bodo odkrili doprsni kip pesniku. Na slavnosti bo sodeloval domači pevski zbor pod vodstvom Guida Filipčiča, pa tudi nekaj recitatorjev. Po slavnosti bo kulturni program v dvorani zadružnega doma, kjer bodo na koncertu nastopili moški pevski zbor «Vesna» iz Križa pri Trstu, pod vodstvom Frančka Žerjala, mešani pevski zbor delavsko prosvetnega društva «Svoboda II» iz Trbovelj pod vodstvom prof. Staneta Ponikvarja, mešani in moški zbor PD «France Bevk» iz Prvačine, moški pevski zbor «Jadran» iz Vrtojbe pod vodstvom Cirila Siliča, mešani pevski zbor PD «Anton Možina» iz Brij pod vodstvom Stanka Benka, pa tudi pevski zbor iz Vrsna, rojstnega kraja «goriškega slavčka». Seveda bo nastopil tudi domači pevski zbor. Med nastopi posameznih pevskih zborov pa bodo nastopili tudi recitatorji, ki bodo seveda podajali Gregorčičeve pesmi.

Že naštevanje pevskih zborov, ki bodo na prireditvi sodelovali, nam pove, da se prireditev ne omejuje le na sam kraj in njegove ljudi. To je tudi logično, saj je bil Simon Gregorčič pesnik, ob katerem so se navdihovali vsi Slovenci, posebno še primorski ljudje tudi v najhujših časih, v času fašizma ter v času narodnoosvobodilne borbe. Zato je razumljivo, da bo prireditev privabila veliko ljudi iz neposredne okolice, pa tudi iz našega zamejstva.

NA TORKOVEM VEČERU SLOVENSKEGA KLUBA

Marija Mijotova narečna pesnica

Predsednik Slovenskega kluba Miroslav Košuta čestita slavljenki Mariji Mijotovi ob njenem življenjskem jubileju

Na torkovem večeru v Slovenskem klubu v Gregorčičevi dvorani je sodeloval tudi zbor kriškega prosvetnega društva «Vesna», ki je pod vodstvom svojega pevovodje, domačina Frančka Žerjala, zapel nekaj pesmi

Kakor smo včeraj poročali, sta Slovenski klub in PD «Slavko Škamperle» od Sv. Ivana v torek zvečer v Gregorčičevi dvorani počastili tržaško slovensko narečno pesnico Marijo Mijotovo s primernim kulturnim programom ob njenem življenjskem jubileju. Pesnico sta v svojih pozdravih prikazala tajnik Slovenske prosvetne zveze Miro Kapelj in predsednik PD «Slavko Škamperle» Lojze Abram.

Lojze Abram je med drugim rekel:

«Opisati bogato in hkrati težko življenjsko pot jubilantke Marije Mijot ni lahko. To raje prepuščam tistim, ki se bodo z njo ukvarjali z literarnega vidika in razčlenjevali njeno ustvarjalnost na področju narečnega pesništva. Naj le povem, da je malo ljudi, ki Marije Mijotove ne pozna. Vedno šegava, vesela in pripravljena na šalo, je naša jubilantka pravi odraz žilavosti in upornosti naših ljudi na tem ozemlju, naših ljudi, ki so se morali vedno spoprijemati s trdim bojem za obstanek in so si v tem boju kalili duha in zavest, ker bi sicer že zdavnaj izginili».

Miro Kapelj je prikazal življenjsko pot Marije Mijotove in je rekel:

«Marija Mijotova je pristna Svetovančanka. Tam se je rodila, tam živi in deluje. Njen oče je bil zidar, mati perica. Imela je še eno sestro in še enega brata. Sestra se je v času fašizma izselila v Južno Ameriko in tam umrla, brat Pepi pa je tragično preminil v tržaški Rižarni. Že ti tako skopi podatki povedo, v kakšni in razmerah je Marija Mijotova živela. Porah je Marija Mijotova živela. Povsem naravno je, da so te razmere pustile v njej globoke sledi.

«Osnovno šolo je Marija Mijotova obiskovala pri Sv. Ivanu, nato je obiskovala dveletni trgovski tečaj, za nadaljnje šolanje pa ni bilo sredstev. Učila se je tudi petja, ker pa denarja za nadaljnji študij ni bilo, je postala šivilja.

«Še kot mlado dekle se je naša slavljenka pridružila svetovanskemu sokolovskemu društvu, ustvovala se je v pevskem zboru in rada segala po knjigah. Na razpolago ji je bila bogata knjižnica Slavka Škamperla. Zaradi fašizma njena dejavnost ni mogla najti tinjega izhoda, ki bi ga sicer v normalnih razmerah. Dokler je bilo možno, je sodelovala v svetovanskih naprednih krogih, ki jih je vodil Slavko Škamperle. Sodelovala je tudi v OF, po zrušenju fašizma pa se je z vso vnemo lotila obnove kulturnega življenja v svojem okraju.

Čeprav njeno življenje ni bilo lahko in je bila večkrat trdo preizkušena, je vendarle ostala vedra, optimistično razpoložena in prežeta z zdravim humorjem. Te vrline je znala prepričljivo vtkati v svoje narečne pesmice. Slovenski pisatelj, Svetovančan Vladimir Bartol je med drugim zapisal: «Nekaj posebnega je humor Marije Mijotove, tako naivno prisrčen, pristno svetovanski. Njene pesmi bi mogel imenovati labodji spev staremu Sv. Ivanu, predmestju, ki ga skoraj ni več . . .»

Lojze Abram pa je o tej dejavnosti Marije Mijotove med drugim rekel:

«S pesnikovanjem se je Marija Mijotova začela ukvarjati že v šolskih letih. Tedanje njene pesmi so bile polne tragike, pač odraz težkih razmer, v katerih je živela. Minilo je veliko let, predno se je Mijotova ponovno lotila pesnikovanja. Prišla je do spoznanja, da ji je pesniško izražanje v svetovanskem narečju še najbližje in najbolj spontano, ker je snov zajemala iz starih navad ter iz vsakdanjega življenja slovenskih ljudi pri Sv. Ivanu. Odlična poznavalka običajev, navad in rekov je iz dna duše prelila v prelepo zveneče verze vso domačnost in pristnost. Njena zasluga je tudi, da je prav v svojih pesmih ohranila bodočim rodovom košček tiste stare domače idile, ki se naglo izgublja in tone v pozabo s sedanjim naglim prodiranjem najnovejših tehničnih izdajdb in udobnosti. Marija Mijotova je s svojimi pesmimi dejansko napisala zgodovino naših, slovenskih ljudi pri Sv. Ivanu in jo posredovala potomcem v trajen spomin».

DEL ZAHODNE AFRIKE JE ZAJELA STRAHOTNA SUŠA

Hude posledice nesmotrnega krčenja gozdov za plantaže

Iz Senegala se ljudje množično selijo proti krajem, kjer upajo, da bodo prišli do vode in do paše za svoje črede - Prava morija med živino

DAKAR, maja — Če suša, ki je zajela Senegal, traja še kako leto, se bo puščava Ferlo v vzhodnem delu dežele razširila na večino naobdelovalnega ozemlja te afriške dežele. Nizko grmovje na področjih, ki so v bližini puščave, po navadi ozeleni po vsakem obilnejšem dežju. Letos pa je to grmovje suho in ožgano in o kakem lističu ni niti govora. Zemlja je trda kot kamen, vsa popokana in gola, puščavski pesek pa vedno bolj osvaja do včeraj obdelovalne in obdelane površine. Suša, strašna suša ne prizanaša niti ljudem, niti živalim, tudi ne kmetijstvu in kar je na tem področju sploh še živega.

Na področju Luga je poginilo že 65 odstotkov govedi, ki so jih pastirji prignali v ta severozahodni del dežele, kamor so prišli iz severnih delov, koder so po navadi pasli živino, pa so sedaj morali stran, ker je ta področja suša zajela še prej. Sedaj pa je suša zajela tudi severozahodna področja in živina čedalje bolj izumira, deloma zaradi slabe paše, deloma pa tudi zaradi kužnih bolezni, ki jih je prej zdržala, dokler je bila še dobro hranjena.

Suša je zajela pravzaprav ves Senegal. Zato je povsem naravno, da bo pridelek tudi letos slab, kot je že vrsto let. Pridelek in prodaja zemeljskega oreha (pistači), zaradi katerega so posekali velikanske gozdove, da bi na bivših gozdnih področjih ustvarili plantaže te kulture, se neprestano manjša. In to že vrsto let. Hkrati pa je treba prav v teh plantažah iskati razlog za del sedanje nesreče. Ko so namreč posekali gozdove, da bi ustvarili plantaže zemeljskega oreha, so odprli pot puščavskim vetrovom, ki prinašajo vroč zrak in pesek na kulture, na plantaže in jih uničujejo.

Senegalske oblasti so sedaj spoznale, da je prišla «zadnja ura». Sedaj se končno začenja upoštevati preostalo gozdno bogastvo. Hkrati se senegalske oblasti tudi zavedajo, da bo treba nekatera področja ponovno pogozditi, ker so gozdovi dolgo dobo branili cela področja pred puščavskimi vetrovi in puščavskim peskom. Sicer pa so senegalske oblasti končno vendarle prišle do spoznanja, da ima pri tem precejšnjo, seveda negativno, vlogo tudi koza. Koza je sicer zares skrajno skromna in zdržljiva žival in daje razmeroma veliko mleka. Za nekatere nerazvite in skromne predele bi morali celo reči, da je koza edina žival, ki na teh področjih zdrži. Marsikje, kjer je odpovedala ovca, za katero ne moremo trditi, da je zahtevna, se je obnesla koza. Pa ne le Senegal, pač pa tudi nekatere druge afriške dežele so prišle do spoznanja, da bo treba čimprej kozo zamerjati z ovco, kajti koza povzroča preveliko škodo na nasadih in v primeru slabe paše ne prizanese niti grmovju in nizkemu drevju, ki ga obira in obere do tolikšne mere, da se zelenje ne more obdržati in s tem se odpira pot puščavi.

(Mimogrede bomo tu omenili, da se z vprašanjem koze ubadajo zadnje čase tudi v sosedni Jugoslaviji. Kmalu po vojni so z zakonom prepovedali rejo koz in to iz istih razlogov, ki sedaj tarejo nekatere afriške dežele. Pred vojno je v Jugoslaviji bilo več milijonov koz. Te so bile zaradi omenjenega zakona «zreducirane» le na nekaj desettisočev. Zadnje čase pa se ponovno postavlja vprašanje, ali bi ne kazalo ponekod dopustiti rejo koz, ker je baje koza med drobnico najbolj rentabilna. O tem se vodijo že dolgo časa v Jugoslaviji razprave in problem še ni rešen).

Suša, ki vlada že dolgo časa, je prisilila senegalske oblasti, da posvetijo največjo pozornost načrtom za izkoriščanje velikanskih podzemeljskih vodnih rezerv. Na najbolj prizadetem področju, na področju Diur Bela imajo v podzemlju zalog sladke vode, ki jih ocenjujejo na 4,5 milijarde kub. m. Tako trdijo geologi, ki so napravili ustrezna merjenja. Senegalska vlada je izdelala načrt, ki predvideva 8 milijard senegalskih frankov stroškov in s katerimi bi napravili kakih 350 vodnjakov za namakanje 13.000 ha obdelovalnih površin.

Seveda so to le načrti, to se pravi, da je vse to v najboljšem primeru šele — bodočnost. Toda v sedanjem trenutku, v času, ko je deželo zajela izredna suša, je potrebna takojšnja pomoč, da bi se prebivalstvu zagotovila vsaj najnujnejša prehrana. Vrh tega je treba rešiti tudi živali, črede. In to ne velja samo za precejšnje predele Senegala, pač pa tudi za nekaj širših področij sosednih dežel. Senegal je doslej utrpel zaradi suše tolikšno škodo, da bi potreboval najmanj pet let, da se izvleče iz težav v primeru, če bi že letošnje leto, rekli bi raje takoj prišlo do obilnih padavin, ki bi omogočile delno rešitev letošnje letine. Ocene strokovnjakov organizacije za kmetijstvo in prehrano (FAO) trdijo, da Senegal dolgo ne bo dosegel ekonomske ravni, ki jo je imel pred to prirodno katastrofo.

Pa tudi v Maliju razmere niso veliko boljše. Nasprotno, tudi v Maliju je stanje hudo. Iz severnih podsaharskih napol puščavskih področij ter iz drugih sosednjih področij, ki jih je prav tako zadela suša, se prebivalstvo množično seli proti jugu, v smeri obeh reke Niger. Ta beg ljudi iz prizadetih krajev je v zadnjih mesecih zavzel že tolikšen obseg, da je že podoben preseljevanju narodov. Del nomadskega prebivalstva Malija je šel že preko državnih meja in v iskanju vode, hrane in paše stopil že v Gornjo Volto ali v Niger. Nekateri so prodrli celo do Slonokoščene obale. Nomadska plemena gonijo s seboj svoje velike črede, ki pa so se na tej dolgi poti močno zredučirale. Ko črede prispejo do kakega potoka se celo dan dva ne umaknejo od vode in tako rekoč občepijo v blatu ali na produ, vsekakor na rečnih obalah.

Suša je prizadela tudi ribiče oziroma ribje bogastvo rek. Ker je zaradi dolgotrajne suše raven voda na rekah padla, je zaradi tega poginilo zelo veliko rib in ulov rib se tako rekoč iz dneva v dan manjša. Strokovnjaki FAO so izračunali, da se je število rib v rekah skrčilo za 75 odstotkov.

Ko smo pred časom poročali o suši v tem delu zahodne Afrike, smo omenili tudi vedno večje pomanjkanje električne energije. Področje, ki je slabo razvito, bo zaradi pomanjkanja električnega toka doživelo še nazadovanje. V nekaterih redkih tovarniških obratih so morali zaradi pomanjkanja elektrike zmanjšati ali celo ustaviti proizvodnjo. Mesna industrija v Bamaku n. pr. je zašla celo v velike težave. Sedaj, ko prisilno koljejo živino, ker nimajo krme, bi mogla ta industrija priti do surovin po nizki ceni. Ker pa obrat nima električnega toka, ne more mesa hraniti v hladilnikih in je tovarna obratovanje celo skrčila na najmanjšo mero.

Suša je podeželje prizadela do tolikšne mere, da so kmetje že porabili seme za prihodnjo setev. Nekatere organizacije pozivajo bogatejše dežele, naj bi temu tako hudo prizadetemu področju priskočile na pomoč.

V FILMSKIH KROŽKIH

Premiera Kershnerjevega «Loving» v La Cappella

Danes, jutri in v soboto ob 21.15 bo La Cappella Underground predvajala premiero ameriškega filma Irvina Kershnerja «Loving gioco crudele» (Loving, 1972), v katerem igrajo George Segal, Eva Marie Saint, Sterling Hayden.

Gre za pomemben ameriški film, ki ga je pred kratkim francoska revija «Positif» prikazala v svojem kinematografu La Quintette v Parizu. Predvajanje tržaškega krožka je zelo pomembno tudi zato, ker filmskim krožkom redkokdaj uspe predstaviti premiere tako recentnih filmov. Poleg Kershnerjevega filma bo na sporedu še kratki film Jean-Clauda Charrièra «La pince à ongles», ki smo ga pred kratkim ocenili; tudi tokrat (kot že v primeru Bozzettovega «Ego») hoče krožek Cappella opozoriti gledalce na redke dobre kratkometražne filme, ki se pojavijo na naših platnih.

S. G.

KITAJSKI TELOVADCI V ZDA

S svojo korektnostjo osvojili Američane

V ZDA je prispela ekipa kitajskih telovadcev. Tu se je imela pomeriti z ameriškimi. Prizorišče telovadnega dvoboja oziroma tekmovanja — «Madison Square Garden». Zanimivo je, da so si kitajski telovadci takoj pridobili največje simpatije naj bo ameriških atletov kot občinstva. Očitno je namreč bilo, da so si pri tekmovanjih bolj prizadevali, da bi ta potekala v prijateljskem duhu, kakor pa da bi na njih stremeli predvsem za zmago.

Tekmovanju je prisostvovalo 14 tisoč gledalcev. Priča so bili prizorom najbolj neverjetne telovadne spretnosti, vse to v okviru izredno viteškega in korektnega obnašanja gostov. «Prvo prijateljstvo, potem tekmovalna borbenost.» je bila parola Kitajcev. Navzlic temu so si enakomerno porazdelili z Amerikanci «častna priznanja». Med tekmovalkami je prvo mesto zasedla Američanka Janette Anderson, med moškimi pa je to mesto pripadlo Kitajcu Yang Ming-Mingu.

Srečanje se je končalo s prisrčnimi stiski rok, čestitkami in objemi. «Kitajski atleti,» je dejala Nanci Theis, načelnica ameriške tekmovalne vrste, «so najbolj simpatične osebe, kar sem jih kdaj srečala.» Ko se je prav Theisova pri izvajanju prostih vaj nenadoma znašla v težavah zradi slabe registracije spremljevalne glasbe, je eden od kitajskih tekmovalcev nemudoma sedel za klavir, ki so ga na hitrico od nekje prinesli, in sam igral naprej, da je tekmovalka lahko dokončala svoje izvajanje.

V nadvse prisrčnem vzdušju se odvija tudi srečanje med ameriškimi in kitajskimi časnikarji, ki se že nekaj dni nahajajo v ZDA Tu bodo ostali kar do 17. junija. Med drugim bodo obiskali Washington, Boston, Atlanto, Chicago, San Francisco.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne prepustite se naključju: sreča je tokrat na vaši strani; Treba bo brzdati izbruh ponosa.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Pomanjkanje realizma utegne povzročiti težave na finančnem področju. Vznemirjanje čustvenih odnosov.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne odpovedujte se sreči, ki je pred pragom. Videli boste osebo, ki vam je zelo pri srcu.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Imejte zaupanje v lastne sposobnosti, kljub težavam. Nasveti v družinskem krogu bodo upoštevani.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Okoliščine vam bodo bolj naklonjene kot si mislite. Sestanek s prijatelji bo vnesel več optimizma.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ni kar ne razočarajte oseb, ki pričakujejo od vas velika dejanja. Le z odkritostjo boste rešili nesporazum.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Če boste ohranili mirne živce, boste prej prišli do uspeha. Lahko poskusite s hazardom.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Krajše potovanje lahko ugodno vpliva na potek nekega opravila. Potrpežljivost je potrebna.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Nikar ne iščite novih odgovornosti, ko že sedanjim niste kos. Srečne ure z osebo, ki vas iskreno ljubi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Profesionalni stiki vam bodo dali dobre rezultate. Napetost v družinskih odnosih.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Uspeh je zagotovljen. če bo delo zahtevalo psihološko podlago. Poslušajte glas srca.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Odločna reakcija bo napravila konec dvoreznemu položaju. Ostanite zvesti svojim načrtom.

Značilni motiv iz Gregorčičevega Rifenberga in današnjega Branika

Radio Televizija

ČETRTEK, 24. MAJA 1973

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Slov. razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 17.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Slov. ljudski plesi; 19.10 Ob 100-letnici Manzonijeve smrti; 19.25 Program za najmlajše; 20.00 Šport; 20.35 Mario Vani: «Šopek mimoz»; 21.35 Ritmični orkester; 21.50 Stare skladbe; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Program za mladino; 16.40 Ljudske pesmi.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 8.40 Program za mladino; 9.00 Stare skladbe; 10.00 Melodije; 11.15 Poje R. Vecchioni; 11.30 «La vera Romagna»; 11.45 Orglar Linder; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 14.15 Plošče; 15.00 Otroški kotiček; 17.00 Mladinski klub; 17.45 Uroš Krek: Sonatina; 18.00 Ob juke boxu; 19.00 Male skladbe; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Orkester; 21.00 Literarna oddaja; 22.00 Domača diskoteka; 22.35 Trio Lorenz.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.30 Četrti program; 14.00 Ital. plošče; 15.10 Program za mladino; 17.00 Po dnevnih vesteh «Giro d'Italia»; 17.05 «Sončnica»; 19.10 Sindikalno ekonomska panorama; 20.20 «Andata e ritorno»; 21.15 Sindikalna tribuna; 21.45 Almanah; 23.20 Koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pojeta Bassey in Sentieri; 8.40 in 9.15 Orkester; 9.00 Pred nakupi; 9.50 Nadaljevanka; 10.05 Popevke; 12.40 Plošča za poletje; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.10 Plošča za poletje; 22.43 Nadaljevanka «Tarzan»; 23.00 Francoske popevke.

III. PROGRAM

10.00 Koncert; 11.40 Ital. glasba; 12.15 Glasba skozi čas; 14.30 Simf. koncert; 16.00 Beethoven in Wolf; 16.30 Pianist F. Mannino; 17.20 Strani iz albuma; 17.35 Jazz; 18.30 Lahka glasba; 19.15 Koncert; 20.00 Wagnerjeva opera «Walkira».

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Prvi slovenski časopis — Vodnikove Ljubljanske novice; 9.35 Slov. narodne; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Drobne skladbe iz slov. glasbenih albumov; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 «Mladina poje»; 14.30 Orkester H. Mancini; 14.40 Med šolo, družino in delom; 15.40 Posebna oddaja — Titova prizadevanja za mir; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Naš podlistek — Anekdote o Titu; 17.10 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Zvoki z orkestrom; 18.30 Iz kasetne produkcije; 18.45 Kulturna kronika; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel M. Sepeta; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.00 Literarni večer — Balade Petrice Kerempuha; 21.40 Glasbeni nokturno 22.15 Paleta popevk; 23.05 V. Vujović: Pesmi; 23.15 Nemški skladatelji.

ITAL. TELEVIZIJA

10.00 Šola; 12.30 Poljudna znanost; 13.00 Sever kliče Jug; 13.30 Dnevnik; 14.00 Slovstvo in umetnost; 16.00 Šola; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Kristusovo življenje; 19.15 Sindikalne aktualnosti; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Sindikalna tribuna; 21.30 Cavani: «L'ospite»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

18.30 Protestantizem; 18.45 Judovska kultura; 19.00 «Giro d'Italia»; 21.00 Dnevnik; 21.20 Pogovor z Davidom Lajolo; 21.35 «Rischiatutto».

JUG TELEVIZIJA

9.35 in 14.45 TV v šoli; 10.30 in 15.40 Angleščina; 10.45 in 15.55 Nemščina; 11.00 in 16.10 Francoščina; 17.05 S. Rozman: Mesto izobilja; 18.15 Obzornik; 18.30 Na sporedu je nemi film; 18.55 Neznani leteči predmeti; 19.45 Kalimero, risanka; 20.00 in 22.15 TV dnevnik; 20.25 Kako na oddih; 20.40 Četrtkovi razgledi; 21.30 T. Arsovski: Zahod nad jezersko deželo.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Nadaljevanka «Saga o Forsytih»; 22.00 Regionalna arhitektura: «Subpanonska hiša».

NOGOMET — SINOČI V MOENCHENGLADBACHU

Liverpool osvojil «Pokal UEFA 1973»

Priboril si ga je kljub porazu v povratni finalni tekmi proti Borussii z 2:0, ker je v prvem srečanju zmagal s 3:0

MOENCHENGLADBACH, 23. — Angleška ekipa Liverpool je osvojila letošnji «Pokal UEFA». Ta uspeh si je priborila kljub porazu v povratni finalni tekmi proti Borussii z 2:0, ker je v prvem srečanju zmagala s 3:0 in je torej skupni izid 3:2 v korist angleške enajsterice.

Nemci so oba svoja gola dosegli že v prvem polčasu in sicer oba po zaslugi Juppa Heynckesa v 30. min. in v 39. min.

V drugem polčasu se izid ni več spremenil in pokal je tako za letos odšel v Anglijo.

Ekipi sta se sovjetskemu sodniku Kazakovu predstavili v takih postavah:

BORUSSIA: Kleff, Danner, Surau, Vogts, Bonhof, Kulik, Jensen, Wimmer, Rupp, Netzer, Heynckes.

LIVERPOOL: Clemence, Lawler, Lindsay, Smith, Lloyd, Hughes, Keegan, Cormack, Toshack, Heigway, Callaghan.

* * *

GÖTEBORG, 23. — V okviru prve evropske skupine kvalifikacijskega tekmovanja za svetovno nogometno prvenstvo je danes Švedska premagala Avstrijo s 3:2 (1:0).

V tej skupini je zdaj lestvica taka: Avstrija (6 tekem) 8 točk, Madžarska (5) 7, Švedska (4) 5 in Malta (5) 0.

* * *

BUENOS AIRES, 23. — Argentinska nogometna enajsterica Independiente je remizirala z 1:1 proti čilski ekipi Colo Colo v prvem srečanju finala za pokal Libertadores.

* * *

NEW JERSEY, 23. — V petek se bosta v New Jerseyu v ZDA srečali v prijateljski tekmi enajsterici brazilskega Santosa in italijanskega nogometnega prvoligaša Lazia.

KOLESARSTVO — NA DIRKI «GIRO D'ITALIA»

Po dnevu počitka danes do Milana

AOSTA, 23. — «Giro d'Italia» je imel danes prvi dan počitka. Po štirih etapah, v katerih so imeli glavno besedo Belgijci in predvsem Eddy Merckx, so kolesarji končno prišli na italijansko ozemlje, potem ko so prebrodili države Evropske gospodarske skupnosti.

Doslej ni dirka povedala dosti, saj je bilo že pred startom v Versu znano, da je belgijski kolesar največji favorit in kaže, da se bo tudi letos odvijal glavni boj le za drugo mesto. Največja Merckxova tekmeca ostajata še vedno Gimondi in Fuente, ki je včeraj sprožil svoj prvi napad, medtem ko imata manj možnosti drugouvrščena Bitossi in De Vlaeminck. Zanju je znano, da nista velika specialista v etapnih dirkah. Večji pomen dajeta etapnim zmagam kot pa skupni lestvici. Na dan pa so prišli tudi nekateri novoprofesionalci, kot Italijan Battaglin, Španec Aja in Nizozemec Kuiper (olimpijski zmagovalec), ki so se doslej kar dobro izkazali. Vprašanje pa je, koliko časa bodo zdržali.

Jutri bo na sporedu 5. etapa od Saint Vincenta do Milana. Dolžina proge bo znašala 150 km, italijanski predstavniki pa bodo imeli povrovno kaj malo možnosti za zmago, saj bo cilj na dirkališču Vigorelli.

* * *

DRESDEN, 23. — Poljak Krzeszowiec je zmagal v trinajsti etapi mednarodne amaterske kolesarske dirke Praga - Varšava - Berlin (Goerlitz - Dresden) dolgi 100 km. Na skupni lestvici še vedno vodi Poljak Szurkowski.

Novogoriške nogometne novice

V prijateljski tekmi sta se v Novi Gorici srečali enajsterici Vogovich, Cociani, Morresi, Carini, Coslovich, Babich, Cociancich, Prandi in Milanese.

STRELEC: Milanese.

Brežanski začetniki so se predstavili na igrišču z najboljšo postavo in s trdnim namenom, da iztržejo močnejšemu nasprotniku vsaj točko. Ta podvig bi jim uspel če ne bi Ferluga prav v zadnji minuti srečanja zastreljal enajstmetrovko. Kljub temu pa so naši igralci odigrali eno svojih najboljših tekem. Po dolgem času se je spet vrnil Bertesina in zagotovil obrambi «plavih» tisto odločnost in umirjenost, katero smo že več časa pogrešali. K temu so seveda nedvomno pripomogli «veterani» Giacomini, Novello in Klun, medtem ko sta bila v napadu najpožrtvovalnejša Kuret in Ferluga. Nasprotniki so prešli v vodstvo nekje ob polovici d.p. po zmedeni akciji. V odgovor so «plavi» večkrat streljali na vrata, vendar brezuspešno. Prav v zadnjem od teh napadov je branilec prestregel z roko Novellov strel. Sodnik je upravičeno dosodil enajstmetrovko, katero pa je razburjeni Ferluga zastreljal. Delitev točk bi bila pravičnejša za obe moštvi, ki sta si bili enakovredni po igri in po razmerju priložnosti za gol.

ŠPORT MED DIJAKI

Nezaslužen poraz enajsterice SVSŠ

Slovenske višje srednje šole — Nautico 1:3 (1:2)

SVSŠ: Kapun, Blažina, Tence, Križmančič (Brass), Franco, Štekelj, Grmek, V. Husu, Caharija, Grbec, Strnad.

NAUTICO: Danieli (Rocco), Gerzeli, Poropat, Michelini, Versa, G. Husu, Visintin, Belich, Vodopia (Scacciati), Ravenna, Orsi.

STRELCI: v 3. min Strnad, v 15. min. in v 36. min. Orsi, v 56. min. Vodopia.

KOTI: 6:5.

SODNIK: Pipan

GLEDALCEV: 300.

V polfinalu medšolskega nogometnega prvenstva je ekipa slovenskih višjih srednjih šol zgubila proti Navtični šoli s 3:1. Poraz naših dijakov je nezasluženi, saj so bili v prvem polčasu popolnoma enakovredni nasprotnikom, v nadaljevanju pa so jih celo nadkrilili in takoj povedli z lepim golom Strnada. Dve minuti kasneje je podvojil Grmek, toda sodnik je gol nerazumljivo razveljavil. Nauticu pa je uspelo najprej remizirati, nato pa je še povedel z Orsijem.

V začetku drugega polčasa so slovenski dijaki silovito pritisnili, štirikrat zadeli prečko, streljali iz vseh položajev, vendar zaman. Tretji gol za italijanske dijake, med katerimi sta se najbolj izkazala G. Husu in Verša, je dosegel Vodopia iz prostega strela.

Predstavniki slovenske šole so s prikazano igro zadovoljili: Kapun je opravil nekaj odličnih posegov, obramba je bila sicer nekoliko nezanesljiva, se je pa vseeno potrudila. Krilsko vrsto so vodili Štrekelj, V. Husu in Grbec. Na sredini igrišča so popolnoma obvladali nasprotnika in zalagali napadalno vrsto z odličnimi žogami. Caharija pa je naletel na dobrega nasprotnega branilca. Vseeno pa lahko še upa na osvojitev prvega mesta na lestvici najboljših strelcev.

V ponedeljek bo ekipa SVSŠ igrala proti Volti, srečanje pa bo veljavno za osvojitev tretjega mesta.

M K

ODBOJKA — V 2. ZVEZNI ODBOJKARSKI LIGI - ZAHOD

Poraz Salonita v Vukovaru v nemogočih igralnih pogojih

Občinstvo je med tekmo kanalske igralce fizično oviralo

Odbojkarji kanalskega Salonita so v predzadnjem kolu letošnjega prvenstva gostovali v Vukovaru. Tekmo z Borovom so po dveurnem boju tesno zgubili, vendar so s prikazano igro popolnoma zadovoljili.

Igralni pogoji so bili v Vukovaru, ki je od Borova oddaljen kakih 5 km, nemogoči. Kanalci so se že doma zavedali, da bo ta tekma huda preizkušnja, saj so domačini še vedno v skupini šestih moštev, ki lahko še v zadnjem trenutku izpadejo iz lige. Samo zmaga bi za Borovo pomenila rešitev iz nezavidljivega položaja in za to zmago so bili domačini pripravljeni zapraviti dobro ime ter poteptati najosnovnejše športne norme.

Čeprav je Salonit zahteval za to tekmo nevtralne sodnike (iz Bosne in Hercegovine) ni s tem nič pridobil. Sodnika sta pod vtisom in pritiskom zelo temperamentnega in nešportnega občinstva sodila zelo pristransko. Vse intervencije in sklicevanje na sodniško etiko ni pomagalo. Posamezne igralce so pri igranju (ter posebno pri izvajanju servisa) fizično ovirali, vlekli za drese in podobno. Kaj podobnega igralci Salonita ne pomnijo, pa čeprav so med njimi taki, ki imajo za sabo 15 (in več) letni igralski staž. Razmere so bile skratka take, da bi lahko Salonit upravičeno predčasno zapustil igrišče, vendar so fantje igrali požrtvovalno in disciplinirano do konca, zavedajoč se, da je to njihovo najmočnejše orožje.

Salonit je na tej tekmi igral zelo dobro. Mladi Jelavič je zopet dokazal, da je sposoben igrati v prvem moštvu. Posebej pa sta se odlikovala na tej tekmi Jeroničič in Žnidarčič. Škoda, da je manjkal poškodovani Perše, ki zna včasih s svojo zelo učinkovito igro na mreži presenetiti še tako dober blok.

Salonit se je s te tekme vrnil zadovoljen. Neljubi dogodki niso preveč vplivali na že rutinirane igralce, ki se zavedajo, da je vsako prvenstvo zelo težko, pestro in polno preizkušenj. V mislih imajo že zadnjo tekmo letošnjega prvenstva, ki jo bodo v nedeljo odigrali pred svojim občinstvom. Naključje je hotelo, da imajo za nasprotnika Jesenice, tradicionalnega rivala, ki tudi ne slovi po športni igri (posebno doma). Jesenice so trenutno v odlični formi in bi se z zmago v Kanalu morebiti še rešile izpada iz lige.

* * *

Tudi predzadnje kolo še ni odgovorilo na vsa vprašanja, ki tarejo vse ostale slovenske klube v tej konkurenci. Sava je spet presenetila v Kamniku kjer že po tradiciji odhajajo domačini iz tega lokalnega derbija sklonjenih glav. Sava je tako čez noč za odtenek na boljšem od Kamnika, ki mora v nedeljo v Maribor, medtem ko sprejemajo Črnučani v goste Borovo. Maribor ni odpotoval v Brčko in je tekmo predal. Mariborčani pravijo, da so to storili zaradi prazne klubske blagajne... Jeseničani pa so doma v tekmi s prvouvrščenim Metalcem prikazali zelo dobro igro in so celo presenetili z zmago v prvem setu.

Rezultati tekem slovenskih moštev:

Borovo — Salonit 3:2 (15:4, 11:15, 15:12, 13:15, 15:9)	
Kamnik — Sava	2:3
Jesenice — Metalac (S)	1:3
Interplet — Maribor	3:0 b.b.

Lestvica:

Metalac (S) 42, Salonit 30, Interplet 26, Karlovac (—1), Maribor, Borovo 20, Čajevec, Kamnik, Sava 18, Jesenice (—1) 16, Metalac (Z) 12, Spačva 10.

Emil Hvalica

NOGOMET — TURNIR ZA «POKAL INTER SS»

Z golom Grahonje minuto pred koncem Breg premagal ekipo Rosandra Zerial

«Plavi» so zmagali kljub temu da so igrali z igralcem manj

Breg — Rosandra Zerial 1:0

BREG: Favento, Possega, Rodella, Piciola, Vatta, Race, Modenini, Čuk, Samec, Vižintin, Grahonja.

STRELEC: v 88. min. Grahonja.

V prvem izločilnem kolu turnirja, ki ga vsako leto organizira Inter SS, so Brežani odpravili Rosandro. Srečanje se je začelo slabo za brežanske barve, saj je že v drugi minuti sodnik izključil Vižintina zaradi ugovarjanja, tako da je moštvo «plavih» odigralo tekmo praktično z desetimi igralci. Kljub temu pa se ta razlika ni poznala, ker Brežani nikakor niso igrali podrejene vloge. Nasprotno, izkazali so se za veliko bolj praktične od nasprotnika. Rosandra je z možem več na sredini igrišča igrala bolj v širino in zato počasneje, medtem ko so se «plavi» odlikovali s hitrimi prodori in so bili prav zato veliko bolj nevarni od nasprotnikov. Razlika v priložnosti za gol izpričuje prednost Brežanov, ki imajo v svojem obračunu tudi prečko (ki jo je zadel Grahonja). Isti igralec je minuto pred koncem dal edini gol srečanja. Ob končnem žvižgu je prišlo do nešportnih izgredov na nasprotni strani in Bazzara je celo brcnil sodnika.

Ist

ZAČETNIŠKO PRVENSTVO

Zaule — Breg 1:0

BREG: Giacomini, Novello, Klun, Grizonič, Bertesina, Krevatin, Kalin, Kuret, Ferluga, Prašelj in Lovrečič.

ZAULE: Paniconi, Boschini, Le-

Pro Gorizia ostane v nogometni D ligi

Po nedeljskem uspehu na domačem igrišču proti Alenseju (1:0) je Pro Gorizia skoraj matematično gotova, da bo drugo leto spet nastopala v tej ligi. Do konca prvenstva namreč preostaja še ena tekma, katero bodo Goričani morali odigrati v Portogruaru. Tudi če bi tam zgubili in bi Snia (26 točk, 2 točki manj od Pro Gorizie) zmagala, bi morali Goričani ostati v D ligi, zaradi boljšega količnika golov.

P. R.

MOTOCIKLIZEM

MONZA, 23. — Danes sta prispela v Monzo brata ponesrečenega finskega motociklista Jarna Saarinena, da bi prepeljala v domovino truplo pokojnika.

Medtem je inž. Colombo, ki ga je imenoval preiskovalni sodnik, pričel s pregledom zaplenjenih motorjev, ki so v nedeljo sodelovali na tragični dirki, kjer sta umrla Pasolini in Saarinen. Colombo je izjavil, da bodo izsledki preiskave znani čez dva meseca, ko bo ves material izročil sodni oblasti.

Tekmovanje SKI-KAJAK na Vršiču in v Trenti

V organizaciji Kajak kluba Soške elektrarne iz Nove Gorice je bilo v nedeljo na Vršiču in v Trenti tradicionalno memorialno tekmovanje v kombinaciji SKI — KAJAK, v spomin na pred leti tragično preminulega novogoriškega kajakaša Poberaja.

Prireditve so se udeležili tekmovalci iz Ljubljane, Hrastnika in Nove Gorice. Vsi tekmovalci so nastopali v dveh disciplinah, in sicer najprej v veleslalomu s smučmi na snegu na Vršiču in šele v popoldanskih urah v slalomu na Soči v dolini Trente.

Prireditev, ki je edina te vrste v Jugoslaviji, je v odličnem vremenu povsem uspela in marljivi organizatorji so v bodoče pripravljeni njen obseg še povečati.

V končnem vrstnem redu pa so mladi kajakaši Nove Gorice zasluženo zasedli prvo mesto in s tem tudi v trajno last pokal, ki so ga letos že tretjič osvojili.

Rezultati:

(skupno po obeh disciplinah)

1. Kalan, Ljubljana	53
2. Abramič, Soške elektrarne	47
4. Kodelja, SE	44
6. Vidic, SE	43
7. Poberaj, SE	34
8. Jug L., SE	32

Ekipna lestvica:

1. KK Soške elektrarne (Abramič, Kodelja, Vidic) 124 točk, 2. Ljubljana in 3. Hrastnik.

Rajmund Kolenc

KOŠARKA — PO NEUSPEHU SPLÜGNA

Mac Gregor odhaja?

Potem ko so igralci Splügna zasedli v finalnem kolu tekmovanja (4 ekipe) za vstop v A ligo zadnje mesto, je ekipa zapadla v precejšnjo krizo, h kateri je treba še prišteti (skoraj gotovo) odhod trenerja Mac Gregorja iz Gorice. Uradno verzijo o tem bomo zvedeli prihodnji teden, čeprav vsi ljubitelji goriške košarke upajo, da bo mlade igralce tudi drugo leto treniral ta odlični ameriški trener.

P. R.

* * *

LIMA, 23. — V finalnem kolu svetovnega festivala v košarki, ki se odvija v Peruju, je Kuba premagala ZDA z 90:81.

ODBOJKA

TEMIŠVAR, 23. — Po dolgem času ima tudi Slovenija svojo predstavnico v jugoslovanski državni ženski odbojkarski reprezentanci. To je mlada igralka Marija Pučko iz Novega mesta, ki brani jugoslovanske barve na balkanskem odbojkarskem prvenstvu v Temišvaru. Jugoslovanke so v prvi tekmi tega prvenstva doživele poraz proti Bolgariji s 3:0 (3, 3, 3). Jugoslovani pa so premagali Turke s 3:1 (5, —12, 13, 13).

TENIS

FILADELFIJA, 23. — Predsednik ameriške teniške zveze je izjavil, da bodo finalno tekmo Davisovega pokala odigrali ob umetni luči, če bodo v finale prišle tudi ZDA. To pa zaradi tega, ker bo finale na sporedu v decembru, ko je na višku prvenstvo ameriškega nogometa in bi televizijske mreže ne mogle prenašati istočasno dveh tako zanimivih dogodkov.

KOŠARKA

Zagrizena in samozavestna igra pomagala ekipi Poleta do zmage

Za Kontovel je bil poraz neizbežen - Polet in Bor sodelujeta tudi na drugih turnirjih

1. DIVIZIJA

Z zmago proti ekipi GMT in s porazom Servolane se je Polet pomaknil na 2. mesto lestvice. To je gotovo najpomembnejši letošnji uspeh openskih košarkarjev, ki so v nedeljski zmagoviti tekmi dokazali, da sta zagrizenost in samozavest bistveni košarkarski sestavini. Tega mnenja je bil tudi trener GMT, ki je o Poletovi ekipi izjavil: «Res ne razumem, kako zmorejo ti mladi fantje zdržati tak ritem igre! Branili so s presingom skozi vso tekmo, kar nas je pokopalo. Proti tako napadalni obrambi smo bili brez moči. Zmagali so zasluženo.»

Škoda, da so poletovci zgubili tekmo tretjega kola v Miljah. Če bi zmagali bi bili zdaj sami na 2. mestu lestvice.

Za Kontovel ni bilo pomoči. Ferroviario je tudi tokrat zaigral s polno paro in visok poraz je bil neizbežen. Kontovelci se lahko tešijo le s tem, da niso bili premagani s «stotico». Vendar pa ne smemo pozabiti, da so igrali z okrnjeno postavo, zlasti pa brez Roberta Kanteja, ki je v obrambi zelo koristen igralec.

IZIDI 8. KOLA: Ferroviario — Kontovel 89:37, Polet — GMT 69:57, Libertas TS — Cianocolori 58:42, CGI — Servolana 64:52.

LESTVICA

Ferroviario	7	7	0	593 334	14
Servolana	6	5	1	389 323	10
Polet	8	5	3	541 483	10
CGI	8	4	4	425 381	8
GMT	7	4	3	403 374	8
Libertas TS	8	4	4	459 468	8
Cianocolori	7	0	7	358 524	0
Kontovel	7	0	7	245 470	0

PRIHODNJE KOLO (27. 5.): Kontovel — GMT (11.00), Servolana — Polet (11.00), Libertas TS — Ferroviario, CGI — Cianocolori.

TURNIR CDL

Servolana je bila druga ekipa, poleg Libertasa Trst, katero bi borovci lahko premagali na «Turnirju Casa della Lampada». V torek pa so «plavi» zamudili to priložnost in Servolana jih je tako prehitela v lestvici. Borovci s prikazano igro niso zadovoljili. Predvsem so zanemarili obrambo. In to jih je tudi drago stalo, saj so nasprotniki lahko brez težav startali na lovljenje odbitih žog in nato polnili Borov koš. Kajti res nemogoče, da bi sicer škedenjsko moštvo, ki je letos sicer zmagalo v promocijskem prvenstvu, zadalo Boru tako visok poraz (80:66). Prišlo je zopet na dan pomanjkanje «obrambne mentalitete»: slabo zapiranje prostora pod košem, slaba razporeditev v coni, skromna obrambna pomoč.

IZIDA 8. KOLA: Servolana — Bor 80:66, Don Bosco — Libertas TS 98:82.

LESTVICA: Lloyd Adriatico in Don Bosco 8 točk, Italsider 6, Cianocolori in Servolana 4, Bor 2, Libertas TS 0.

9. KOLO (DREVI): Lloyd Adriatico — Bor (20.00), Cianocolori — Servolana.

10. KOLO (26. 5.): Servolana — Libertas TS, Italsider — Bor (ob 21.15).

Zaključna prireditev bo v torek, 30. maja, ob 20. uri.

TURNIR VDF

Že v prvem kolu je Inter 1904 potrdil, da je glavni favorit za osvojitev končnega mesta na «Turnirju Villaggio del Fanciullo». Z zmago proti Boru je to moštvo namreč odpravilo najresnejšega tekmeca v borbi za prvo mesto. Borovi košarkarji pa so v tem srečanju imeli dokajšnjo mero smole, saj si je Robert Klobas hudo poškodoval gleženj, tako da se je moral celo zateči v bolnišnico.

IZIDA 1. KOLA: Bor — Inter 1904 62:43, Polet VDF 48:32.

LESTVICA

Inter 1904	1	1	0	62 43	2
Polet	1	1	0	48 32	2
VDF	1	0	1	32 48	0
Bor	1	0	1	43 62	0

2. KOLO (26. 5.): Inter 1904 — Polet (16.30), VDF — Bor (17.30).

b. l.

TEDENSKI PREGLED

Pred kratkim smo že poročali o športnem srečanju med gojenci goriškega in tržaškega slovenskega dijaškega doma. Na naših slikah so štirje prizori s tega srečanja, in sicer tekme v odbojki, namiznem tenisu, v igri «med dvema ognjema» ter nagrajevalna zaključna slovesnost

Dr. Aleksander Gala - Peter

Partizanski zdravnik 70.

Spomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Vendar to nismo bili vsi. Pravzaprav je bil to le del bataljona, ki sta ga vodila komandant Slavec in politkomisar Levec. En del se je zadržal v gozdu nekje za Babnim poljem. Vodil ga je komandir čete Cindrič z Babnega polja. V tej skupini, ki je bila dosti manjša od naše, je bilo največ partizanov iz Babnega polja.

Ker nismo mogli vsi v barake, smo se nekateri stisnili pod improvizirane šotore. Stari Frenk, ki mi je pomagal pri delu z bolniki, je nakosil sena in nama pripravil prijetno ležišče. Frenk je bil doma iz Loža. Star je bil blizu petdeset let. Ker je bil nadušjiv in s slabim srcem, ga niso mogli porabiti za druga dela. Zato sem ga obdržal pri sebi. Pomagal mi je pri medicinskem delu in nosil skromno medicinsko opremo, ki mi je še ostala. Bil je veder človek, po svoje nabrit. Govoril je s prijetnim, globokim in čistim glasom. Blaga loška govorica se je čula iz njegovih ust kot petje.

Posebno rad je nosil mojo torbo zaradi steklenice, v kateri je bilo sredstvo za dezinfekcijo ran. V resnici je bila to zelenka, močnega sadjevca, ki sem mu dodal nekaj kapljic jodove tinkture, da bi ga tako obvaroval pred pretirano uporabo. Prinašali so mi ga iz doline, pa težko, zato naj bi bila njegova uporaba le strogo namenska. Frenk se ni dosti zmenil niti za okus po jodu, ki ga je imelo sredstvo za dezinfekcijo, niti za njegov namen. Nič ni pomagala moja kritika. Vedno se mi je le nasmehnil in obljubil, da bo nabavil drugo tekočino. Če bi v bataljonu zvedeli za njegovo slabost, bi verjetno ne ušel kakšni kazni. Da bi ga obvaroval, sem se večkrat naredil, kot da nisem opazil, čeprav je tekočina iz steklenice prehitro odtekala.

V taborišču v Telebačniku smo živeli še kar znosno življenje. Bivak smo postavili v vrtače, porasle z gostim grmovjem. Kraj je bil zelo dobro skrit.

Ranjencev nisem imel. Skrbel sem le za Milana Lipovca z Babnega polja. Ne vem, od kod je prišel v taborišče. Zdravil se je nekje v gozdu še pred ofenzivo. Bil je v Šiškovem bataljonu in ko se je ta premikal čez te kraje v dneh pred ofenzivo, so ga odpustili iz bataljona, ker ni bil več sposoben za naporni marš. Imel je hudo drisko. Bila ga je sama kost in koža, pa še ves ušiv je bil. Imel sem vtis, da ga bo vsak čas vzelo. Ni kazal kakšne posebne volje do življenja. Poležaval je ali pa se komaj gibal. Zdravil sem ga z ožganim krompirjem. Le počasi je okreval. Od medicinskega dela sem imel na skrbi še stranišče. Skrbel sem, da so bile jame skopane dovolj daleč od taborišča, da so bili izmečki vsak dan zasuti z zemljo, da se ne bi razpasle muhe in se širil po okolici prehud smrad. Partizani so se včasih bolj včasih manj disciplinirano držali navodil glede uporabe stranišč. Zato tu s Frenkom nisva imela posebnih težav.

Naš vojaški položaj je postajal že skoraj povsem miren. Nihče nas ni več nadlegoval. Patrole so vedele povedati, da se sovražnik le še poredkoma pojavlja v gozdovih. Zadovoljuje se z obhodi vasi v dolini in se spušča kvečjemu še v bližnjo okolico vasi.

Izkoristil sem lep jesenski dan. Hodil sem po gozdu okoli taborišča, da bi čim bolje spoznal novo okolico in da bi nabral kaj gob. Teh je bilo to leto obilo. Posebno je bilo dosti sirovk, ki smo jih pripravljali tako, da smo jih nataknili na palico in malo osmodili nad ognjem. Ščepec soli jim je dajal še boljši okus. Kadar sva s Frenkom nabrala kaj več gob, jih je skuhal kuhar Polde v kotlu obenem z drugo hrano, ki je tako dobila mnogo boljši okus. Hrana je bila zelo enolična: vsak dan mineštra iz poljščin skoraj brez mesa in maščobe. Gobe bi bile dragoceno nadomestilo za meso, vendar vsem niso teknile.

Časa sem imel dovolj, zato sem se rad priključil patrolam, ki so hodile po hrano na Babno polico. Polja, ki so bila tu lepo obdelana, so ostala brez gospodarjev. Vse prebivalce je okupator odpeljal v internacijo na Rab. Nikogar ni bilo, ki bi v jeseni pobral pridelke. Tako smo postali mi lastniki vsega, kar je obrodilo to jesen na Babni polici. Najprej smo se zadovoljili s krompirjem, fižolom, kolerabo in drugimi poljščinami, ki smo jih vsak dan ponoči nosili v taborišče in iz njih sproti pripravljali hrano.

Kasneje, ko se je položaj zelo izboljšal in nas je sovražnik pustil pri miru, smo si poiskali orodje, ki so ga prebivalci skrili v gozdu za vasjo, in pospravljali letino, kot da ni okupatorja v bližini. Dekleta so žela, mi smo kopali krompir, obirali fižol, bob in drugo. Našli smo celo skrito mlatilnico in omlatili ajdo in oves. Bili so to lepi dnevi v drugi polovici avgusta.

Dobro razpoloženje se je iz dneva v dan vračalo in hitro smo pozabljali na prestano gorje v ofenzivi. Postali smo kolhozniki in uživali ob misli, da si bomo pripravili dovolj hrane za zimo. Žetev smo znosili v shrambe in kleti, ki jim je ogenj prizanesel. Intendant je poskrbel, da je bilo vse dobro zakamuflirano.

Bili so lepi dnevi, zato nihče ni mislil, kaj bo z žitom, ko bo slabo vreme. Sicer pa o tem ni imelo smisla razmišljati. Računali smo, da bomo hrano kmalu porabili; zima se je naglo bližala.

Uspešno spravljanje žetve nas je močno razvedrilo. Delali smo nekaj dni in spravili že dosti pridelka. «Magazini» so bili polni ozimnice. Pred sovražnikovim presenečenjem nas je ščitila izvidnica, ki smo jo postavili v smeri proti Loški dolini in Babnemu polju. Toda kasneje je prišlo drugače. Z našo žetvijo so se mastili drugi.

Nekega dne, ko smo bili spet vsi na polju, so od nekod prihrumela letala. Bil je lep sončen dan. Ozračje je bilo čisto in vidljivost odlična. Avioni so prihrumeli v nizkem letu tik nad gozdovi, ki leže za Babno polico. Prišli so tako nenadoma, da so nas močno presenetili.

Udarilo je kot strela z jasnega. Številne majhne bombe so z oglušujočim treskom pokale okoli nas. Po prašni zemlji so se z veliko naglico drug za drugim dvigali majhni oblaki prahu in označevali mesta, kamor so zadevale krogle iz avionske strojne puške. Razbežali smo se na vse strani da si poiščemo zaklone. Nekateri so začeli streljati na avione kar s puškami. Bombardiranje ni trajalo dolgo, letala so prav tako naglo odletela, kot so se malo prej pojavila.

Tisti dan sta nam pomagala spravljati žetev tudi partizana Viki in Tone. To jutro sta se vrnila iz Loža, kamor sta šla po konje, ki smo jih potrebovali za prevoz žetve in za druga opravila v taborišču. Celo noč sta prejahala, zjutraj sta se takoj priključila tistim, ki so delali na polju. Že ves dan se nista počutila dobro. Noge ju niso držale in nobene moči nista imela v rokah.

Francka Palčičeva jima je svetovala, naj gresta do bližnje požgane hiše na Babni polici, kjer jima bo pripravila toplo kopel iz senenega zdroba. Ta da pomaga, če je človek močno utrujen ali če ga iz drugih nejasnih razlogov bolijo noge.

Medtem ko je Francka pripravljala kopel, so prihrumeli avioni. Vse se je razbežalo, le onadva nista mogla nikamor. Z veliko muko in po vseh štirih sta se splazila vsak v svojo smer. Viki je zlezel do bližnje kapelice in se potuhnil v kanal ob cesti. Tone se je splazil za zidovi požganih hiš v gozd za vasjo. Ko so avioni odleteli, se je tudi Viki plazil naprej proti gozdu. Omagal je na bližnji njivi.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
GORICA, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan»
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.— letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 24. maja 1973

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

V NAVZOČNOSTI ŠTEVILNIH TUJIH DIPLOMATSKIH PREDSTAVNIKOV

Jutri bodo v Buenos Airesu slovesno ustoličili Camporo

Na slovesnostih tudi Allende in Dorticos - Težka dediščina sedemletne vojaške diktature

BUENOS AIRES, 23. — Pojutrišnjem bo v Argentini konec sedemletne vojaške diktature. Oblast bo prevzel v svoje roke predsednik Campora, ki je bil izvoljen na zadnjih splošnih političnih volitvah.

Campora je, kot je znano, nekakšna desna roka že zdavnaj strmoglavljenega argentinskega predsednika Juana Perona, ki živi v izgnanstvu na Portugalskem. Čeprav je toliko časa živel daleč od rodne zemlje, je vendar Peron obdržal zelo tesne stike s političnimi dogajanji v Argentini. Pred časom je celo obiskal domovino, morda v upanju, da bo on sam lahko kandidiral na predsedniških volitvah, toda to upanje mu je spodletelo.

Njegovo delo bo brez dvoma vsaj v določeni meri nadaljeval Campora.

Pojutrišnje svečanosti se bodo začele v Buenos Airesu zelo zgodaj, čeprav so oblasti že poskrbele za izvajanje novega političnega kurza. Med drugim je že nehal veljati zakon o naglem sodu (v veljavi je bil polna štiri leta) in iz zaporov so že izpustili 20 političnih zapornikov.

Izredno pomembna za Camporovo ustoličenje je navzočnost dveh južnoameriških državnih poglavarjev, in sicer čilskega predsednika Allendeja in kubanskega predsednika Dorticosa. Navzočnost teh dveh osebnosti daje slovesnosti določeno protiameriško (ZDA) obeležje, čeprav bo na ustoličenju navzoč tudi ameriški tajnik za zunanje zadeve W. Rogers. Sicer pa bodo prisostvovala svečanostim tudi številna diplomatska predstavništva iz številnih ameriških držav ter iz držav drugih celin. Italijo bo zastopal sen. Pella.

Zjutraj ob 8. uri bo Campora slovesno odprl zasedanje nove argentinske poslanske zbornice. Ob tej priložnosti bo imel dolg govor (gotovo dve uri), v katerem bo nakazal politične smernice nove vlade. Ob 11. uri bo odšel v «Caso rosado», kjer ga bo sprejel dosedanji vojaški predsednik Lanusse, ki mu bo izročil oblast s simbolično predajo zunanjih znakov oblasti. V popoldanskih urah bo Campora v buenosaireški prestolnici prisostvoval slovesnemu zahvalnemu obredu. Sledila bo vojaška parada in nato velika folklorna prireditev. Ob 21. uri bo Campora priredil slovesno večerjo na čast tujim diplomatskim predstavništvom.

Argentinski vojaški krogi so že pred časom izjavili, da ne bodo nasprotovali ustoličenju peronista Camporo. Pozvali so vse Argentince, naj se strnejo okoli nove vlade (za sedaj se še ne ve, kako bo ta sestavljena) ter naj po svojih močeh prispevajo k ustanovitvi vlade argentinske enotnosti. Ta «leit motiv» je navzoč tudi v pozivih peronističnih «justicialistov» (borcev za pravičnost), ki si sedaj prizadevajo, da bi našli največjo podporo pri vseh važnejših političnih strankah. Zdi se, da jim je to uspelo pri argentinskih radikalcih.

Camporovo ustoličenje pa sovpada z velikimi socialnimi boji, ki so vsakdanja stvar v sodobni Argentini. Toda pri tem ne gre le za sindikalne in sploh socialne boje, temveč za pravcato gverilo. Prav včeraj je bil ubit voditelj sindikalne organizacije avtomobilskih delavcev Kloosterman (zmeren peronist). Kdo ga je ubil, se ne ve. Skrajna levičarska organizacija ERP grozi, da bo izvajala ugrabitve in atentate. Camporova dediščina je torej zelo težka in zatevna.

Tudi ZDA pripravljajo nadzvočno potniško letalo

PARIZ, 23. — Ameriški «anti - concorde» bo «vedette» - sicer nevidna - letalskega salona, ki bo odprt jutri na pariškem letališču Le Bourget. O tem letalu vsi govorijo in evropski letalski industrijci se ga že bojijo, čeprav se ve, da so ameriški strokovnjaki komaj v začetni fazi načrtovanja.

Po nepotrjenih vesteh, bodo Američani predstavili svoje prvo nadzvočno potniško letalo šele čez dve leti. Govori se, da je zelo podobno francoskemu concordu in sovjetskemu tupolevu-144. Hitrost je enaka (mach 2,2), a krila so pregibna. Prostora naj bi imelo za 150 potnikov in avtonomija naj bi bila okrog 8.000 km: take značilnosti bi moralo imeti francosko - britansko nadzvočno potniško letalo, da bi se lahko uveljavilo.

Francija in Velika Britanija, ki sta edini evropski državi, ki se ukvarjata z letalsko industrijo, sta zaskrbljeni, ker bi ameriški «anticoncorde» lahko povzročil polom njunega nadzvočnega letala. Poleg tega pa je ameriška industrija pripravila zelo konkurenčen «airbus» še preden je bilo dograjeno tovrstno francosko letalo.

Preiskava o umoru agenta Marina

MILAN, 23. — Šef preiskovalnega urada milanskega sodišča je poverilj sodniku Vittoriu Frascherelliju preiskavo o umoru policijskega agenta Antonia Marina. Sodnik je že dobil dokazno gradivo, ki ga je doslej zbral namestnik državnega pravdnika dr. Viola.

V uradu milanskega pravdništva se je danes zjutraj zglasil bivši boksar Duilio Loi, čigar sin Vittorio je še vedno zaprt v lodijskem zaporu pod obtožbo sodelovanja pri pokolu. Loi je izjavil časnikarjem, da bodo v kratkem pričale nove priče, ki bodo razbremenile njegovega sina.

RIM, 23. — Posebni odposlanec predsednika Bangla deša Mudžibura Rahmana je dospel danes v Rim, kjer se bo jutri pogovarjal z zunanjim ministrom Medicijem in s predsednikom vlade Andreottijem. Rahmanov odposlanec bo seznanil italijanske predstavnike s položajem na indijski podcelini.

Grška policija aretirala 9 ljudi

ATENE, 23. — Danes je grška vojaška policija aretirala glavnega urednika lista v angleškem jeziku «Athens news», tri bivše častnike grške vojske in pet civilistov. Aretacije niso v glavnem med seboj povezane.

Glavnega urednika lista «Athens news» Johna Horna so aretirali, ker je prizivno sodišče zavrnilo njegov priziv proti obsodbi na 6 let zapora, ki jo je izreklo prvostopenjsko sodišče. Časnikar je bil obtožen, da je v svojem listu objavljal neustrezne naslove ob obisku ameriškega podpredsednika Agnewa, ki je bil v Grčiji l. 1971.

Trije bivši častniki so bili aretirani, ker so jih obtožili pripadništva protirežimski organizaciji mladinskega gibanja proti diktaturi (EAN). To gibanje je po mnenju oblasti izvajalo razne teroristične atentate.

Tudi ostalih pet ljudi je baje pripadalo tej organizaciji.

Za glavnega urednika lista «Athens news» pravijo, da ga bodo morda izpustili na svobodo, ker je slabega zdravja.

Rimski orožniki odkrili prisluškovalno centralo

RIM, 23. — Rimski orožniki so danes odkrili protizakonito prisluškovalno centralo v poslopju v Ulici Rome 15, kjer ima sedež podjetje «Globe Record». Centrala je bila oddaljena samo sto metrov od sodne palače, a preiskovalci so prepričani, da telefoni sodnikov niso bili pod nadzorstvom, ker so bile prisluškovalne naprave zelo šibke.

Žrtev prisluškovalcev je bil dr. Italo Jallongo, komercialist, ki je bil vpleten v zadevo Rimi. Kot je znano je dežela Lazio zaposlila domnevnega mafijca Nataleja Rimija na priporočilo dr. Jallonga. V uradu komercialista so preiskovalci odkrili majhen radijski oddajnik v sosednjem uradu, kjer je sedež podjetja «Globe Record» pa radijski sprejemnik, ki je lahko sprejemal valovno dolžino, na kateri je oddajal mikrofon.

TEŽAVEN ZAČETEK ENERGETSKEGA TRGA V OKVIRU EGS

Bruseljsko posvetovanje ni obrodilo stvarnih sadov

Izvršna komisija bo pripravila konkretnejše predloge
Proizvodnja električne energije v Italiji

BRUSELJ, 23. — Po celonočni seji je svet ministrov EGS, ki se ukvarja z energetskimi problemi, objavil sporočilo v katerem je rečeno, da bo izvršna komisija predložila svetu ministrov v roku do 31. decembra letošnjega leta predloge glede naslednjih točk: razvoj v najprimernejših oblikah odnosov sodelovanja med državami, ki uvažajo, oziroma izvažajo razne vrste energije; ustanovitev in organizacija skupnega petrolejskega trga; pobude za razvoj izkoriščanja jedrske energije; bodoča vloga premoga pri dobavah skupnega trga; uporaba in valorizacija naravnih plinov; vprašanja, ki so povezana z nujnostjo zaščite okolja; racionalna uporaba energije ter pospešitev znanstvenega in tehničnega dela za iskanje novih virov energije.

Čeprav so ministri razpravljali o teh vprašanjih na podlagi dokumenta, ki jim ga je izvršna komisija predložila, niso utegnili sprejeti tega dokumenta zaradi precejšnjih razlik v mnenjih. Prav zato so naročili izvršni komisiji, naj pripravi nov dokument, ki bi bil bolj stvaren ter bi konkretno obravnaval razna vprašanja. Zgodilo se je namreč, da so ministri dosegli soglasje glede splošnih načel, niso pa bili enotni glede številnih konkretnih vprašanj.

Po seji je italijanski minister za industrijo in trgovino Mauro Ferri podal nekaj izjav, ki so v določeni meri izzvenele pesimistično. «Gre — je dejal Ferri — za rezultat, ki nas je razočaral, ker smo upali, da bomo dosegli sporazum glede večje delitve nalog, ciljev in odgovornosti. Ne smemo pa pozabiti, da gre za prvi korak in da so torej ti rezultati, čeprav skromni, vendarle spodbujajoči.

V nadaljevanju svoje izjave je Ferri še rekel, da so prišli ministri najbolj navzkriž glede povezave med organizacijo tržišč ter začetkom resnega dialoga med državami, ki proizvajajo in tistimi, ki uporabljajo razne oblike energije. Nekatere delegacije so trdile, da je treba najprej posvetiti vso pažnjo organizaciji tržišč (posebno Francija) druge pa (Velika Britanija, Holandska in Zahodna Nemčija) pa so posvetile posebno pozornost vprašanju interesov držav potrošnic.

Čeprav nima s sejo ministrov EGS v Bruslju direktnega opravka, je letno poročilo predsednika italijanske poldržavne ustanove ENEL za l. 1972 zelo pomembno.

Italiji grozi v doglednem času huda kriza na področju proizvodnje električne energije. Če bi potrošnja naraščala v okviru predvidevanj, bi ENEL že l. 1975 ne mogel več zadostiti popraševanju, vsaj kar zadeva celinsko Italijo. To bi se zgodilo tudi v primeru, če bi bila izdana dovoljenja za gradnjo predvidenih električnih central. Pomanjkanje električne energije se bo potem stopnjevalo iz leta v leto ter bo doseglo l. 1979 kar lep deficit 2800 megavatov.

Predsednik ENEL se je nato ukvarjal z vprašanjem onesnaženja okolja ter o deležu, ki ga ima pritem proizvodnja električne energije.

V nadaljevanju svojega ekspozeja je predsednik ENEL govoril o finančnih vprašanjih ustanove. Pri tem je poudaril, da obstaja velik razpon med finančnimi potrebami, posebno v zvezi z izgradnjo novih naprav, in dejanskimi možnostmi. Zato je bila ustanova prisiljena, da zniža amortizacije ter s tem v zvezi tudi samofinanciranje.

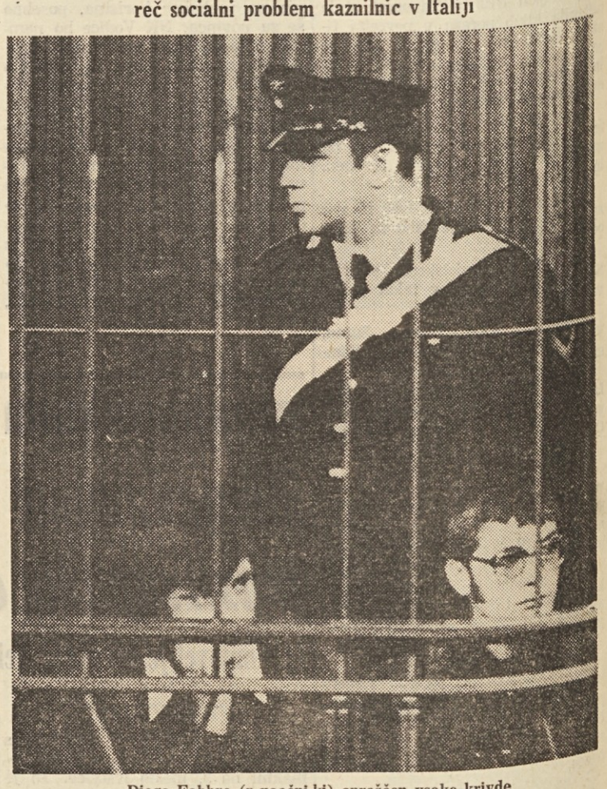
Predsednik Angelini je nato govoril o povečanju zmogljivosti proizvodnje električne energije ter o distribucijski mreži. V lanskem letu se je financiranje novih naprav povzpelo na 716 milijard lir, kar znaša 17 odstotkov celotnih industrijskih investicij v Italiji. Proizvodnja električne energije se je zvišala za 9,2 odstotka.

Nadalje je predsednik ENEL omenil, da se tarife niso povečale od leta 1959. V januarju letošnjega leta pa je z vstopom v veljavo IVA, ENEL prenesel 60 milijard lir na tarife, kar je sicer nekoliko izboljšalo njegov finančni položaj, toda že sedaj postaja očitno, da s tem ne bo rešeno osnovno vprašanje izgradnje novih naprav, posebno pa še četrte jedrske elektrarne in še bolj potem, ko bo treba sklepati glede izgradnje pete, Angelini je še pripomnil, da ENEL namerava zgraditi vsako leto dve jedrski elektrarni, tako da bi leta 1980 Italija razpolagala s tolikšnim številom tovrstnih naprav, da bi lahko krila 15 odstotkov celotne proizvodnje električne energije.

PO DVEH URAH IN POL RAZPRAVE ZA ZAPRTIMI VRATI

Za upor v tržaškem zaporu obsojenih deset obtožencev

Branilec dr. Battello opozoril na pereč socialni problem kaznilnic v Italiji

Diego Fabbro (z naočni ki) oproščen vsake krivde

Po dveh urah in pol razprave za zaprtimi vrati je sodni zbor, kateremu je predsedoval dr. Egone Corsi, brez razlike obsodil vseh enajst obtožencev za upor v tržaški kaznilnici. Mladoletnikom so delno znižali kazen, tako da je tožilec dr. Brenci že podpisal nalog za osvoboditev Tranquillija, Montine, Snaidera in Ruzziera. Slednji bo kljub temu ostal za rešetkami, ker je zaprt iz drugih razlogov.

Posamezni obtoženci so bili obsojeni na sledeče kazni: Kramestetter dve leti, en mesec in pol zapora, Latini prav tako dve leti, en mesec in pol zapora, ostali (Giurgievich, Giudici, Montina, Tranquilli, Ruzzier, Snaidero, Coccolo in Cherchi) pa po enajst mesecev in 20 dni zaporne kazni.

Sodni zbor je skratka bil mnenja, da so vsi «uporniki» enako krivi, kazni pa delil glede na to, ali je kdo bil mladoleten ali star nad 18 let.

Ob branju razsodbe, ob 21. uri, so obtoženci ostali mirni. Začudenje je izrazil samo Kramestetter, za katerega je vladalo splošno mnenje, da bo oproščen, saj so vse priče potrdile, da je med uporom ostal v svoji celici. Pač pa je bil oproščen vsake obtožbe Diego Fabbro, mladi «pustni morilec», ki naj bi s svojim vzklikom («Maščujte me») povzročil upor.

Proti razsodbi prvostopenjskega sodišča bodo vložili priziv tako branilci, kot tudi javni tožilec, ki ni zadovoljen z obsodbo Giurgievicha in Cherchija.

Do tod skopa kronika dogodkov. Res pa je, kot je v svojem govoru poudaril odvetnik Nereo Battello, da je ves proces bil anahronističen, ker je slonel na drobcih resnice, medtem ko sodni zbor ni hotel globje spoznati okolja, v katerem je ta upor bil možen (morda skoraj neizogiben) in ki je dosegel svoj vrhunec prav s smrtjo Ivana Gelainija in Brosola.

Sodni zbor je dejansko preslišal kritike, ki iz vseh strani Italije, s prstom kažejo na srednjeveško zaostalost kaznilnic, kjer ni možna nobena prevzgoja, a se v njih kopiči revščina, zatiranje, psihološka odtujitev ljudi. Najhuje je, da so prve žrtve tega represivnega sistema prav mladoletniki, za katere mora vedno obstajati upanje, da se bodo vrnili s krive poti v družbeno stvarnost.

Battello je v svojem posegu jasno povedal, kaj misli o takem procesu. Odvijal se je v tišini, brez vsakega iskanja «zgodovinske resnice», kako je do avgustovskega upora sploh prišlo. Kdo so ti fantje, ki so bili zaprti? Ali sploh lahko kaznujemo mladoletnike, ki sploh niso dovolj zreli, da bi vedeli, kam vodi njihovo početje? In če to velja na prostosti, v kolikšni meri je odgovoren mladoletnik, ko je stisnjen v skupini med rešetke, v kletki? Sploh se je treba vprašati, je dejal Battello, če je treba tako mlade, doraščajoče ljudi, za vsako stvar zapirati... Ali res ni drugih metod prevzgoje?

Prvi pogoj za družbeno prevzgojo pa je ta, da je treba kaznjenca vsaj ohraniti pri življenju. V kolikšni meri pa je organizacija tržaških (a pojav velja za vso Italijo) zaporov jamstvo za varnost kaznjencev?

Battello se je tu vprašal, zakaj ni sodni zbor organiziral ogleda zaporov, zakaj niso skušali ugotoviti, kako so se zares odvijale stvari. Treba se je vprašati, ali so mladoletniki hoteli ubiti svoja vrstnika, ali pa so hoteli enostavno v obupu opozoriti nase, na svojo tragedijo. Zakaj ni osebje zapora naredilo vse, da bi rešili življenja kaznjencev? Zakaj je v pripovedi vseh prič «luknja» tridetis minut od trenutka, ko je izbruhnil požar dokler ga niso gasilci pogasili?

Na vsa ta vprašanja sodna oblast ni našla odgovora, ker ga ni iskala. Mladoletni kaznjenci so krivi, ker so se upirali. Od tod tudi enake kazni za vse, za tiste, ki so grmadili stole, za tiste, ki so zažgali žimnice in za tiste, ki so morda vse skupaj le opazovali.

REAKCIJE NA GOVOR AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA

Nixonovo opravičevanje ni prepričalo nikogar

Tisk zahteva, naj preiskovalci razkrijejo vse okoliščine afere Watergate

WASHINGTON, 23. — Prepisi telefonskih pogovorov tujih diplomatov v ZDA so morda eksplozivni material, ki ga skuša predsednik Nixon, kot je sam sporočil v svoji sinočnji izjavi, prikriti preiskovalcem afere Watergate. V svoji dolgi razlagi je ameriški predsednik poudaril, da sta se akciji obveščevalne službe in republikanskih političnih vohunov večkrat križali. Omenjeni zaupni dokumenti naj bi vsebovali podatke o obveščevalni dejavnosti tujih sil in naj bi bili zato strogo tajni, ker zadevajo državno varnost.

In prav teh dokumentov se je polastil bivši Nixonov svetovalec John Dean, ko so ga dobesedno zapodili iz Bele hiše. Dean je shranil gradivo v varnostno blagajno neke banke in je izročil ključe sodniku Johnu Sirici.

Sinočnja Nixonova izjava je vsebovala nekaj novosti v primerjavi s prejšnjimi: prvič od izbruha škandala Watergate je predsednik priznal neposredno odgovornost svojih bivših sodelavcev in delno namignil tudi na svojo odgovornost, češ da bi bil moral biti bolj pozoren.

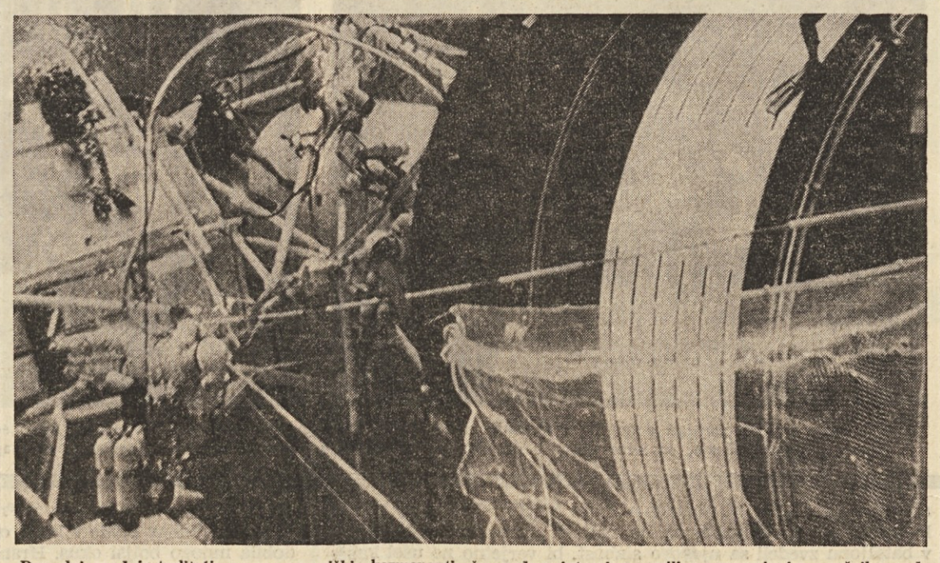
Osnovna tema njegovega zagovora je bila državna varnost, kot če bi Američani lahko bolje prebavili nemoralna dejanja, ki so bila storjena v imenu državne varnosti. Večina komentatorjev pa ne sprejema tega stališča: na srečo — trdijo — v ZDA ne odloča samo en človek, kaj pomeni državna varnost, ker o tem presojata tudi kongres in sodna oblast. Zato Nixonova izjava o aferi Watergate ne zaključuje preiskave o škandalu pač pa bo premaknila razpravo na višji nivo.

Nekateri listi pa so že prešli v ofenzivo. «Chicago Sun Times» poudarja danes, da dokumenti obveščevalne službe demantirajo predsednikove izjave in dokazujejo, da je bil Nixon obveščen o rovarjenju svojih ožjih sodelavcev. V tej zvezi list trdi še, da je predsednikova odgovornost tako velika, da bo moral odstopiti njegov zaupnik v obveščevalni službi, general Vernon Walters, ker je na prejšnjem pričevanju pred komisijo senata zatajil vrsto pomembnih informacij.

Danes je medtem nadaljevala svoje delo posebna komisija senata, ki vodi preiskavo o aferi Watergate. Ponovno je pričal bivši funkcionar Bele hiše John Caufield, ki je nekoliko spremenil včerajšnje izjave. Medtem ko je Caufield, ki je poudaril denarno nagrado vohunu Jamesu McCordu v zameno za njegovo «zvestobo», včeraj «potunkal» le Deana in Erlichmana, je danes neposredno obtožil tudi predsednika. «Imel sem vtis — je dejal — da je bil predsednik obveščen o vsej zadevi».

Čeprav vsi komentatorji zahtevajo, naj preiskovalci razkrijejo vse okoliščine vohunske afere, nihče ne zahteva predsednikovega odstopa. «Preiskava o zadevi Watergate — je zapisal v uvodniku «New York Timesa» James Reston — se bo zavlekla za več mesecev, med katerimi se svet ne bo ustavil. SZ in Kitajska spreminjata svojo politiko, Evropa ogroža ZDA na svetovnih tržiščih, Japonska zahteva svoj življenjski prostor in v tem okviru mora nekdo zastopati interes Amerike, kljub škandalu Watergate. Ta je lahko samo predsednik. Nixon je sedaj v zagati in si ni upal sam na tiskovno konferenco, pač je poslal svojega zastopnika, a dokler preiskovalci ne bodo zbrali izčrpnega dokaznega gradiva, bo moral opravljati svoje funkcije».

Podobno stališče je zavzel tudi kongres, ki si skuša sicer priboriti večje pristojnosti, a upa, da Nixon ni preveč neposredno vpleten v zadevo Watergate, kot je pred dnevi izjavil prdsednik preiskovalne komisije senata Ervin. Nixonov odstop bi močno zmanjšal ugled ZDA v svetu, poleg tega pa bi njegovo mesto prevzel sedanji podpredsednik Spiro Agnew in vsi so prepričani, da bi ta ne bil nič boljši.

Dva dni pred izstrelitvijo so se ameriški kozmonavti še vedno intenzivno urili v «napenjanju» senčnika nad modelom vesoljskega laboratorija sky lab

KLJUB POZIVU POTRTIH STARŠEV

Mirkovi ugrabitelji se še niso oglasili

Policija prekinila preiskavo, da ne bi prestrašila banditov

BERGAMO, 23. — Minil je tretji dan od ugrabitve 8-letnega Mirka Panattonija: na videz je edina novost ponovno odprtje restavracije Panattonijevih «La Marianna». Otrokove starše je prepričal, naj ponovno odprejo restavracijo podjetnik Pietro Torielli, ki so ga ugrabitelji osvobodili pred nekaj tedni. Vigevanski industrialec je nepričakovano obiskal Panattonijeve včeraj popoldne. Kaj jim je točno povedal ne ve nihče. Poleg svoje solidarnosti jim je dal nekaj praktičnih navodil, med katerimi tudi nasvet naj ponovno odprejo restavracijo.

«Ko je bil lokal zaprt - je izjavil šef restavracije — si opazil vsakogar, ki se je približal stanovanju Panattonijevih (stanovanje je v istem poslopju kot restavracija), sedaj pa zahaja v restavracijo precej ljudi. Upamo, da se bodo ugrabitelji zato počutili varnejše in bodo stopili v stik z družino».

Torielli je skušal nekoliko potolažiti Mirkove starše in jih prepričati, da bodo ugrabitelji navezali stike z njimi le pet ali šest dni po ugrabitvi. Govorilo se je tudi, da je podjetnik ponudil denarno pomoč nesrečnim staršem: Torielli pa je odločno demantiral te govorice in dejal, da je hotel izraziti Panattonijevim le svojo solidarnost. Poudaril je tudi, da so njegovi svojci večkrat stopili v stik z družino Sergia Gadolle, ko so ga banditi ugrabili, da bi se seznanili s «sistemom dela» ugrabiteljev.

Medtem se je zvedelo, da je zaprt v neapeljski umobolnici za kriminalce človek, ki trdi, da pozna ugrabitelje malega Mirka. Gre za 36-letnega Giuseppa Spinonija, ki je doma iz Bergama. Preden so ga pripeljali v Neapelj, je bil moški dalj časa zaprt v kaznilnici v Bergamu, še prej pa je bil zaposlen kot natakar v Panattonijevi restavraciji.

Spinoni trdi, da je v bergamskem zaporu februarja letos imel daljši pogovor s sojetnikom. Ta naj bi mu priznal, da bo skušal ugrabiti sina premožnih staršev takoj ko bo osvobojen. Moški, neki M. S., naj bi tudi precej jasno namignil na Mirka Panattonija.

V tej zvezi se je izvedelo, da je neapeljski državni pravdnik zaslišal jetnika in nato obvestil svoje kolege v Bergamu. Zato ni izključeno, da bodo prepeljali Spinonija v Lombardijo, čeprav preiskovalci sodijo, da je moški umsko neuravnovešen in bi se zato kar čez noč izmislil vso zgodbo.

Sodniki in policija so medtem potrdili, da so začasno prekinili vsakršno preiskavo, da bi ne otežkočili stikov med ugrabitelji in Panatonnijevimi. V tej zvezi je bergamski kvestor dr. Miraglia prosil časnikarje, naj bodo zelo oprezni v svojem poročanju, da ne bi onemogočili stike med ugrabitelji in družino malega Mirka. «V tem trenutku — je pribil kvestor — je za nas najpomembnejše rešiti, življenje malemu Mirku. Še enkrat ponavljam da se ne bomo vmešavali v zadevo, dokler ne bo otrok rešen». Resnici na ljubo, so policijske sile danes posegle samo enkrat, ko se je razširila govorica, da leži Mirkovo truplo v nekem mestnem parku. Na srečo je šlo le za neslano šalo.

RIM, 23. — Zunanji minister Medici je danes na Farnesini sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Italiji Miša Pavičevića.

Nov «škandal Profumo» v Londonu: podtajnik za obrambo dal ostavko

Izvedelo se je, da je bil diplomat stalen obiskovalec luksusnih bordelov

LONDON, 23. — Nov «škandal Profumo» je izbruhnil v teh dneh v Veliki Britaniji, kjer je podtajnik za obrambo dal ostavko in je priznal, da je imel stike z neko prostitutko in «številnimi njenimi prijatelji». Malo prej je nekdo sporočil tisku, da vidne britanske osebnosti, ki so imele dostop do vojaških tajnosti so obiskovale mrežo mednarodnih luksusnih bordelov.

Škandal Profumo je izbruhnil v Veliki Britaniji leta 1963, ko je prišlo na dan, da je tedanji obrambni minister John Profumo občeval s prostitutko Christine Keeler in z nekim sovjetskim diplomatom. Zaradi te afere je tedanji ministrski predsednik Harold MacMillan moral dati ostavko. Protagonist novega škandala je obrambni minister Lord Lambton, ki je včeraj dal ostavko iz «zdravstvenih razlogov».

Že včeraj se je izvedelo, da bo nemški tednik «Štern» danes objavil daljšo reportažo o članu britanske vlade, ki naj bi bil običajni obiskovalec luksusnih bordelov v Londonu, New Yorku, Parizu in nekaterih nemških mestih in ki naj bi imel dostop do vojaških tajnosti zaradi česar, naj bi bila v nevarnosti varnost atlantskega pakta NATO. Prejšnjo nedeljo pa je eden od najbolj razširjenih britanskih tednikov «News of The World» objavil vest, da ministrski predsednik Heath in notranji minister Carr pričakujeta od Scotldand Yarda obširno dokumentacijo, ki zadeva vidne osebnosti izpostavljene izsiljevanju zaradi obiskovanja luksusnih bordelov. Tednik je nadalje poudarjal, da je policija začela preiskavo že januarja, ko je vdrla v nekatere londonske pornografske trgovine.

Agenti so najprej zaslišali neko manekenko, nato pa so iskali moškega, ki jo je pravočasno pobrisal v tujino. Govori se, da so odkrili mrežo prostitucije in izsiljevanja in da so v to mrežo vpletene številne vidne osebnosti. Po naročilu notranjega ministrstva so preiskovalci odločili razkrinkati običajne obiskovalce luksusnih bordelov in iti vsej zadevi do dna. Tako stališče je podprl ministrski predsednik Heath, ki se je vrnil včeraj iz Pariza, kjer se je srečal s francoskim predsednikom Pompidoujem. Heath je izjavil, da noče nove «afere Watergate» v Londonu, čeprav se lahko izpostavi nevarnosti nove afere Profumo. Včeraj in danes zjutraj je tudi laburistična opozicija začela veliko ofenzivo s številnimi pismenimi vprašanji, ki zadevajo škandal. Ključno vprašanje je vojaška varnost države in atlantskega pakta, kot se je že pripetilo pri zadevi Profumo.

Danes zjutraj je neki Lambtonov prijatelj prebral časnikarjem podtajnikovo izjavo, v kateri je Lambton priznal, da je obiskoval neko prostitutko in njene prijatelje. «V zadnjih mesecih — je izjavil podtajnik — sem imel stike z neko prostitutko in z dvema njenima prijateljema. V ponedeljek me je zaslišala policija in mi povedala, da je dekletov soprog posnel nekaj slik o mojem srečanju z žensko ter jih podal tisku. Preiskovalci so tudi hoteli vedeti, če me je kdo izsiljeval. Povedal sem golo resnico in sicer, da sploh nisem vedel za te posnetke».

Lambton je nadalje poudaril, da je takoj stopil v stik s predsednikom konservativne parlamentarne skupine in mu izročil ostavko, da ne bi v to umazano afero vpletel ministrskega predsednika

Izvedelo se je tudi, da Lambton ni obvestil ministrskega predsednika da namerava sklicati tiskovno konferenco. Tako ravnanje pa ni presenetilo Londončanov, saj je podtajnik za obrambo znan kot človek, ki ne spoštuje protokola. Pred kratkim je dal povod za obširno polemiko, ker je ohranil plemiški vzdevek na svojih vizitkah, čeprav se je formalno odpovedal naslovu grofa Durhamskega, da bi bil lahko izvoljen v spodnjo zbornico.

Popoldne se je izvedelo, da je Christini Keelerjevi «zadeve Profumo 73» ime Betty.